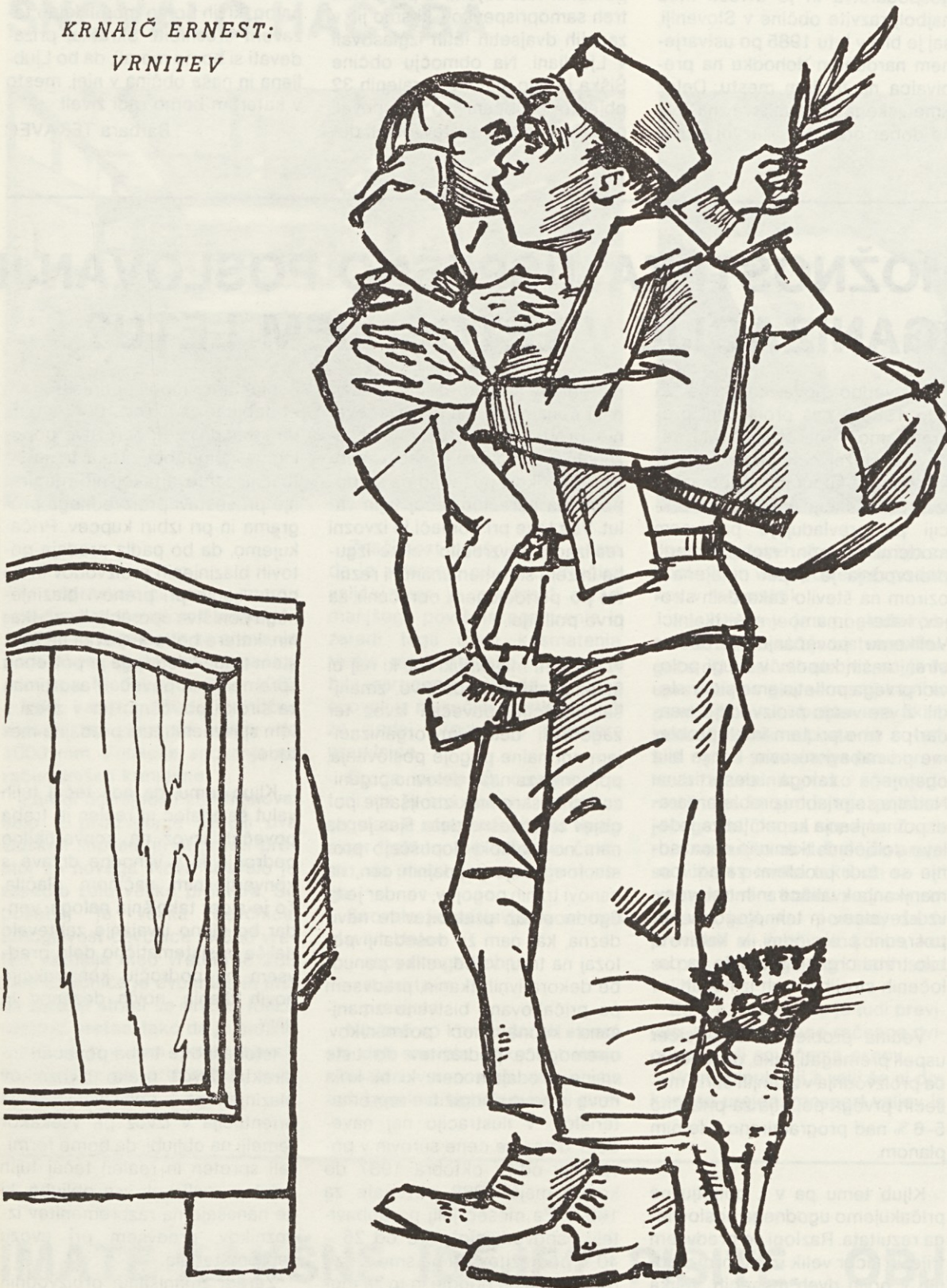

NEMINLJIVOST JULIJSKIH IZROČIL

KRNAIČ ERNEST:
VRNITEV

Po napadu Nemčije na Jugoslavijo je organizirala narodnoosvobodilni boj Komunistična partija Jugoslavije. Velika večina pri vseh narodih je bila takoj pripravljena upreti se okupatorju, podpreti ta boj in začeti domovinsko vojno za svobodo. Velika zasluga komunistične partije je bila v tem, da je povedla slovenski narod v popolno enotno Osvobodilno fronto. Dosegla je sodelovanje z vsemi poštenimi političnimi in drugimi skupinami, ki so se odcepile od nekdanjih političnih strank. Zelo kmalu so se oblikovale prve bojne skupine.

Ko je 22. junija 1941 Nemčija napadla SZ, so na seji centralnega komiteja KPJ 27. junija ustanovili glavni štab narodnoosvobodilnih partizanskih odredov Jugoslavije. Dne 4. julija 1941 je štab izdal direktivo vsem partizanskim odredom, da začno takoj z oboroženimi akcijami. Prvi del uresničitve teh direktiv je bila ustanovitev prvih partizanskih čet in dozoreli so pogoji za vstajo.

Kot dan vstaje praznuje naša republika 22. julij in to zato, ker so priprave za vstajo tega dne dosegle že tako stopnjo, da so padli na Pšatniku, na cesti med Tacnom in Šmartnim, prvi partizanski strelji, ki jih je sprožila šmarogorska partizanska skupina.

Oborožena vstaja in osvobodilni boj sta se ves čas prepletala z veliko željo po nacionalni samopodreditvi in suverenosti na eni ter koreniti družbeni preobrazbi na drugi strani.

Zato tisti strel v Tacnu ne pomeni samo začetka za oborožen vseljudeški odpor, temveč hkrati tudi za revolucionarni skok iz ene (zatiralske, krivične, izkoriščevalske) v drugo (svobodno, humano, pravično) družbeno ureditev. Kadar govorimo o dnevu vstaje slovenskega naroda, se moramo zavediti, da se je narod začel boriti mnogo let prej in da je polna štiri leta trajalo, preden se je dvignil med enakopravne narode sveta – kot suveren, neodvisen, državno priznan in samostojen član federacije jugoslovanskih narodov in narodnosti. Maja 1945. leta je bilo konec nacionalnega poniževanja, socialne revščine in človeškega zasmeha. Narod je dočakal dan, po katerem je stoletja hrepenel.

PROSLAVILI SMO OBČINSKI PRAZNIK – 22. JUNIJ

22. junija je bilo v Šiški na Vodnikovi cesti 27. ustanovljeno glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet. Za komandanta je bil imenovan Franc Leskovšek – Luka, njegov pomočnik je bil dr. Aleš Bebler, politični komisar Boris Kidrič, katerega pa je kmalu zamenjal Miha Marinko. Da je bilo poveljstvo ustanovljeno prav na Vodnikovi, ni zgolj naključje, kajti v stanovanju Filipa Bernarda, so se ilegalno shajali najvidnejši slovenski komunisti že v času pred okupacijo, pravi drugi dom pa so imeli tu od aprila 1941 do začetka naslednjega leta, ko so Italijani aretirali Bernardovo družino.

V spomin na te zgodovinske

trenutke občani Šiške praznujejo občinski praznik. V mesecu juniju so se zato vrstile številne kulturne, športne in zabavne prireditve.

Ker ima tudi naša delovna organizacija svoj sedež v Šiški in je z njeno zgodovino tesno povezana, na kratko pogledimo »osebno izkaznico« naše občine. Občina Šiška je po številu prebivalcev največja slovenska občina, po velikosti 15.603 ha pa druga ljubljanska občina. V Šiški predstavlja industrija kar 60 % celotnega gospodarstva in jo uvršča med najbolj razvite občine v Sloveniji, saj je bila v letu 1985 po ustvarjenem narodnem dohodku na prebivalca na tretjem mestu. Delež kmetijskega prebivalstva znaša le še dober odstotek. Razvoj šišen-

ske industrije gre predvsem v smeri modernizacije in vključevanja v mednarodno delitev dela. Ta prizadevanja se kažejo v doseženih uspehih v izvozu na konvertibilno področje.

Naglemu gospodarskemu razvoju je sledila tudi stanovanjska gradnja, ki pa se na žalost iz leta v leto zmanjšuje, tako da bomo v tem srednjeročnem obdobju po načrtih najmanj stanovanj zgradili prav v Šiški.

Veliko pridobitev za občino so pomenili tudi objekti iz programa treh samoprispevkov, ki smo jih v zadnjih dvajsetih letih izglasovali v Ljubljani. Na območju občine Šiška je bilo skupno zgrajenih 32 objektov. Občani so prispevali približno 49 % sredstev, ostali de-

nar pa je bil zagotovljen iz proračuna in SIS. V okviru vseh treh samoprispevkov smo dobili v Šiški 13 vrtcev, 14 osnovnošolskih zgradb, Dom za starejše občane, Varstveni delovni center ter Sve-tovalni center za otroke in mladostnike. Na področju osnovnega zdravstvenega varstva so se z izgradnjo prizidka pri zdravstvenem domu Šiška in z izgradnjo zdravstvenega doma Medvode bistveno izboljšali osnovni pogoji za delo.

Pred občani Šiške je še veliko nalog, ki jih bomo morali kljub težavam uresničiti. Skratka, prizadevati si bomo morali, da bo Ljubljana in naša občina v njej, mesto v katerem bomo radi živeli.

Barbara TEKAVEC

KAKŠNE SO MOŽNOSTI ZA USPEŠNO POSLOVANJE DELOVNE ORGANIZACIJE V LETOŠNJEM LETU?

Za prvo polovico letošnjega leta sta značilni dve različni obdobji na tržišču dekorativnih tkanin. Medtem, ko nismo v januarju in februarju imeli skoraj nobenih naročil, so se naročila v marcu in aprilu ter še posebej v maju in juniju močno povečala. V prvih dveh mesecih smo s težavo zaposlili vse delavce, nekaj jih je celo odšlo na začasno delo v ISKRO Pržanj, vsled česar smo občutno zmanjšali obseg proizvodnje, ki je bil v povprečju kar za 20 % pod načrtovanim letnim planom za to obdobje.

V naslednjih mesecih pa smo z velikim tempom povečevali proizvodnjo, kar pa zopet ni bilo mogoče organizirati »čez noč«, ker smo v preteklem obdobju občutno zmanjšali naročila pri naših dobaviteljih in s tem prekinili normalne, že utečene, dobave.

Seveda smo v tem obdobju zaradi nizke realizacije zmanjšali naročila pri naših dobaviteljih zaradi nelikvidnosti ter v tem obdobju v glavnem izdelovali tkanine iz obstoječe zaloge surovin tako, da smo znižali zalogo od standardnih 500 na 340 ton surovin. Istočasno pa smo iz zaloge gotovega blaga odprodali večje količine, vendar s popustom od 20 – 40 %.

V vsem tem obdobju pa so se cene vhodnih materialov vztrajno večale, naše prodajne cene pa so bile formirane na osnovi novembrskih, na ravni, ki ni zagotavljala kritja vseh naraščajočih stroškov.

Z uvedbo nove kolekcije za leto 1988 v naš proizvodni program smo v marcu in aprilu cenovni položaj nekoliko izboljšali, ker so naši kupci naročili tkanine iz nove kolekcije. V tej novi kolekciji pa prevladujejo predvsem moderni žakardni vzorci, katerih proizvodnja je zopet omejena z ozirom na število žakardnih strojev, katere imamo v naši tkalnici. Velikemu povečanju naročil s strani naših kupcev v drugi polovici prvega polletja smo sicer sledili z vse večjo proizvodnjo, vendar pa smo pri tem imeli probleme pri nabavi surovin, ker je bila obstoječa zaloga desortirana. Nadalje so prisotni problemi zaradi pomanjkanja kapacitet za izdelavo določenih tkanin in nenazadnje so tudi problemi zaradi pomanjkanja kvalificiranih delavcev, vzdrževalcev in tehnologov v neposredni proizvodnji, v kateri bi bilo treba organizirati delo na določenih strojih v treh izmenah.

Večina problemov smo sicer uspeli premagati, tako, da je tekoča proizvodnja v zadnjih štirih mesecih prvega polletja za približno 5–6 % nad programirano z letnim planom.

Kljub temu pa v I. polletju ne pričakujemo ugodnega poslovnega rezultata. Razlogi so predvsem trije, in sicer velik izpad proizvodnje v prvih dveh mesecih, velika neskladja med cenami vhodnih

materialov in med našimi prodajnimi cenami, nenehno povečevanje proizvodnih stroškov; nena-zadnje tudi zviševanje naših osebnih dohodkov, posebno pa še popolnoma nerealen tečaj tujih valut. Vse to je pri domači in izvozni realizaciji povzročilo velike izgube in zelo skromen finančni rezultat po periodičnem obračunu za prvo polletje.

Sprejeti majske ukrepi, ki naj bi stabilizirali gospodarstvo, zmanjšali inflacijo, povečali izvoz ter zagotovili delovnim organizacijam normalne pogoje poslovanja, pomenijo za našo delovno organizacijo le skromno izboljšanje pogojev za uspešno delo. Res je, da nam novi odloki dopuščajo prosto formiranje prodajnih cen, na osnovi tržnih pogojev, vendar je ta ugodnost oz. pridobitev le navidezna, kar nam že dosedanji položaj na trgu, vsled velike ponudbe dekorativnih tkanin, predvsem pa pričakovana bistveno zmanjšana kupna moč potrošnikov, onemogoča podražitev do tiste višine prodajnih cen, ki bi krila nove in nove podražitve repromaterialov. V ilustracijo naj navedem, da so se cene surovin v povprečju od 1. oktobra 1987 do konca maja 1988 povečale za 160 %. Za mesec julij pa dobavitelji napovedujejo novo od 25 – 40 % podražitev. Mi pa smo z ozirom na realne pogoje in to za mesec junij in julij v katerem še traja

konjunktura, zmogli podražiti v tem obdobju le za okrog 100 % s tem, da so nadaljnje podražitve popolnoma nemogoče. Taka tržna situacija zahteva takojšnjo reagiranje pri sestavi proizvodnega programa in pri izbiri kupcev. Pričakujemo, da bo padla prodaja gotovih blazinjenih proizvodov in da bodo ljudje pri prenovi blazinjenega pohištva uporabljali več tkanin, katere bodo kupovali na prostem trgu. Vsled tega je potrebno spremeniti in povečati asortiman za široko potrošnjo ter v zvezi s tem spremeniti tudi prodajne metode.

Kljub temu, da nov tečaj tujih valut še zdaleč ni realen je treba povečati izvoz na konvertibilno področje in v vzhodne države s konvertibilnim načinom plačila. To je sicer takojšnja naloga, vendar bo njeno izvajanje zahtevalo daljše in sistematično delo predvsem na področju konstrukcije novih tkanin, novih dezenov in barv.

Istočasno je treba povečati indirektni izvoz preko izvoznikov blazinjenega pohištva. Večja orientacija v izvoz pa vsekakor temelji na obljubi, da bomo formirali sproten in realen tečaj tujih valut in realizirali vse obljube, ki se nanašajo na razbremenitev izvoznikov, predvsem pri uvozu repromateriala.

Zaradi zmanjšanja proizvodnih stroškov bomo predvsem pri na-

bavi in uporabi surovin, ki predstavljajo v strukturi cene, skupaj s stroški financiranja že preko 70 % proizvodne cene, izvršili določene racionalizacije. Predvsem moramo doseči pri dobaviteljih ugodnejše nakupne pogoje, glede na kvaliteto, cene in roke plačila. Ker so na jugoslovanskem tržišču cene surovin zelo različne, vendar je različna tudi njihova

kvaliteta, moramo opredeliti potrebne nivoje kvalitet naših končnih izdelkov in temu primerno prilagoditi nabavo. Predvsem pa moramo izkoristiti vse sekundarne surovine, surovine iz regeneriranih odpadkov ter surovine, ki se nahajajo v nedovršeni proizvodnji.

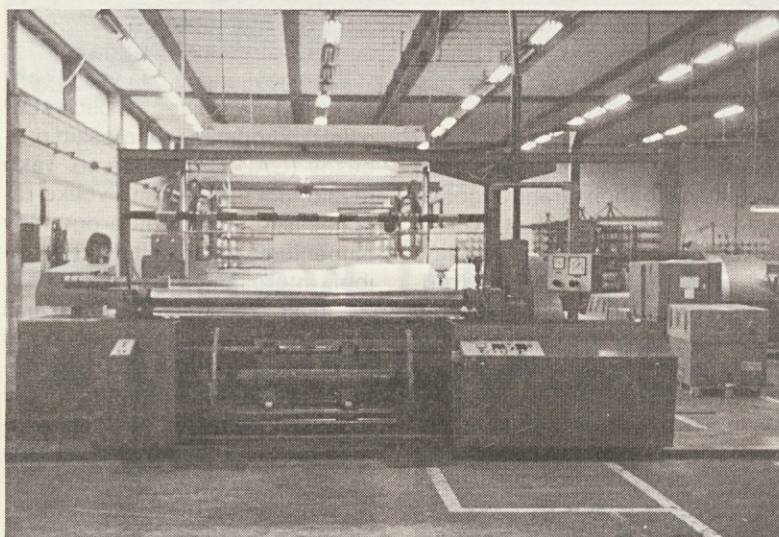
Treba bo novih metod dela tudi v naši proizvodnji, predvsem moramo izboljšati kvaliteto dela.

Preveč imamo odstopanj od normativov pri vseh fazah proizvodnje, od navijanja predvsem pa pri pripravi materiala za tkanje, do barvanja in apretiranja. Velika večina teh napak nastaja zaradi slabega odnosa do dela, ker smo izgubili občutek za odgovornost in občutek za kolektivno delo, ki more biti uspešno le, če vsak posameznik dobro dela.

Potrebna bodo večja vlaganja v razvoj in modernizacijo opreme. Kljub temu, da so kreditni in drugi aranžmaji zelo neugodni in dragi, bomo morali pospešeno realizirati program investicij, po planu do leta 1990. Le posodobitev in modernizacija pogojujejo boljše in učinkovitejšo proizvodnjo.

Franc Kragelj

SNOVALO HACOBA

V pripravljalnici smo v marcu prejeli novo snovalo od firme HACOBA. To snovalo je za snovanje po saškem ali pasovnem načinu snovanja. Model snovala je 1000 e USK, kar pomeni da je možno snovati na premeru valjev do 1000 mm. Funkcije snovanja so računalniško krmiljene.

Zaradi dotrajnosti starih snoval smo iz proizvodnje izločili dva Güsken snovala in pripravili prostor za novega. Novo snovalo je zasedlo zelo veliko prostora. Še posebej je velika cevčnica. Zmogljivost cevčnice je 630 vreten, razdalja med vreteni je 280 mm. Cevčnica je dvokrilna in ima na zunanji strani še enkrat toliko natičnih vreten, tako da je možno iz notranjih vreten hkrati snovati na zunanje pa pripravljati nove navitke.

Značilnost cevčnice je v tem, da je zaviranje niti med vrtečimi valjčki, kar je prednost zaradi manjšega površinskega trenja in zaradi tega manj kosmatenja. Večja medvretenska razdalja je bila naročena zato, da bi lahko snovali iz največjih navitkov, ki jih že sedaj proizvajajo nekatere predilnice.

Druga prednost cevčnice je tudi, da je omogočena centralna regulacija napetosti niti. To tipalo sicer trenutno ne deluje in čakamo, da proizvajalec pošlje novega.

Snovalo je sestavljeno iz treh glavnih delov:

- snovalnega bobna
- suportna in
- previjala.

Novosti so komandni ali ekran-ski deli snovala. Tako kot imajo običajno vsi novejši stroji, ima tudi ta veliko signalnih lučk, gum-

bov in digitalnih skal, ki služijo za kontrolo in vnos potrebnih podatkov v računalnik.

Posluževanje je v pogledu ročnih nastavitvev stroja bistveno drugače od klasičnih strojev, saj je tu upravljanje v glavnem s tipkami in gumbi. Snovalni boben ima fiksni konus. Pomik suportna in s tem tudi nanos snovalnega pasu uravnava računalnik preko zgornjega merilnega in spodnjega pritiskajočega valjčka na suportu. Z ozirom na tanjšo ali debelejšo prejo, se suport pomika tako, da so niti na snovalnem bobnu vedno v vodoravni legi, kar pomeni, da ni previsok ali prenizek konus, kot se pogosto dogaja pri starih snovalih.

Zelo funkcionalno je tudi previjalo, saj ni potrebno ročnega dvigovanja ali spuščanja osnov.

Pri manipulaciji z valji še ni dokončno urejen transport valjev in

osnov. Predvsem za olajšanje ročnega transporta in iz vidika varnosti dela, moramo čimprej urediti ta problem. To je seveda nujno potrebno urediti, ker teža valja z materialom presega preko 550 kg. Snovalo ima svoje tirnice samo delno poglobljene v pododstranjena je bila le zgornja plast, tako da cca 7 cm tirnic štrli iz poda. To seveda dodatno otežkoča transport.

V pogledu kvalitete snovanja je to snovalo prav gotovo na zgornji lestvici v svetovnem merilu. Prednosti je mnogo, katere so bile že omenjene, tudi v dolžinah osnov in zato manj vezanja in zastojev v tkalnici. Po dosedanjih izkušnjah in začetnih težavah smo z delovanjem snovala lahko zadovoljni. Ta novi stroj v snovalnici je začetek in prvi korak k nujni posodobitvi ostalih snoval in križnih strojev.

Prek Franc

IMATE KAKŠNE IDEJE? PIŠITE. OBJAVILI BOMO.

INDUSTRIJSKI SEJEM V HANNOVRU

V dneh 21. 4. do 27. 4. 1988 je potekal v Hannoveru industrijski sejem. Hannover leži na meji srednje in severne Nemčije. Po velikosti spada med srednje veliko mesto v Zapadni Nemčiji, šteje približno toliko prebivalcev kot Ljubljana. Glavna zanimivost Hannovera so ravno sejemske prireditve, saj ne mine mesec da ne bi imeli sejma. Sejmski prostor obsega skoraj 15 ha površine od tega je skoraj polovica pokritega, med posameznimi paviljoni vozijo avtobusi, veliko je tudi tekočih trakov, kateri te ravnotako popeljejo iz enega konca paviljona do drugega. Veliko je tudi parkirnih prostorov, tako da ni čutiti pomanjkanja prostora za parkiranje. Zelo dobro je poskrbljeno za celotno organizacijo od redarske službe, do informacij, sam promet

ureja policija s pomočjo helikopterjev in svojimi patruljami na ključnih pozicijah. Odlično so postavljene tudi informativne table, tako da praktično ne moreš zgrešiti smeri prihoda na sejem. Vsak dan izide sejmski časopis (Messe Zeitung), kateri prinaša vse mogoče novice iz sejma. V njem, smo bili kot Jugoslavija vsak dan zastopani. Letošnji sejem je imel pomembno vlogo, saj je bil v znamenju novih svetovnih materialov (Neue Werkstoffe), predvsem v vse večji uporabi tehnične keramike in laserjev pri novih tehnoloških postopkih. Vsi novi materiali so tako skonstruirani, da čim manj škodijo zdravju. Jugoslavija je imela na sejmu pomembno vlogo, saj je bila predstavljena kot dežela partner (Partner land), kar nam je omogočilo čim boljše predstavitev v vseh mogočih rek-

lamnih medijih. Vendar smo izkazano zaupanje slabo izkoristili, saj je bilo malo oziroma skoraj nič propagandnih akcij. Bila je tudi dvodnevna konferenca na kateri so sodelovali najvišji gospodarski predstavniki obeh strani. Jugoslavija je razstavljal v hali št. 20. Naš proizvodni program smo razstavljali v okviru UNIS-TAS-a. Predstavili smo našo avto transportno kolekcijo, saj je bilo naravnost sejma bolj prid avtoindustriji kot pohištveni. Sejem je bil za nas poslovno uspešen. Uspeli smo obnoviti dogovor z VW in bomo jeseni začeli izdelovati nove vrste blaga za avtomobile Volkswagen, ravno tako se nam obeta posel z Audijem, tako da naj bi na jesen začeli izdobjavljati blago tudi za omenjeno avtomobilsko tovarno. Do neke mere smo uspeli navezati stike še z ostalimi avtomobilski-

mi tovarnami, do končne realizacije je potrebna še dolga pot.

Predstavljena je bila vsa mogoča industrija, največ je bilo računalniško vodenih tehnoloških procesov (CAD CAM sistemi). Tako je bilo tudi v naši branži veliko računalniške opreme in programov namenjenih tekstilni industriji. Najbolj interesantna je bila hala št. 24 in št. 23, kjer so razstavljali nove materiale, kateri se bodo šele začeli uporabljati. To so materiali 21. stoletja. Prisotni so bili tudi vsi proizvajalci osebnih avtomobilov, tovornjakov, avtobusov in potovalnih avtomobilov, s katerimi smo poskušali najti skupni jezik za bodoče naše posle.

Za zaključek bi pripomnil, da je ta sejem eden največjih na svetu tako po številu obiskovalcev kot tudi razstavljalcev.

Slavko RUS

NAŠA DO »DEKORATIVNA« Z RAZSTAVO V POTROŠNIŠKEM INFORMATIVNEM CENTRU ZA NAPREDEK GOSPODINJSTVA

Dne 8. 6. in 9. 6. 1988 smo se z našimi izdelki predstavili v centru mesta Ljubljane.

Razstavljali smo kolekcijo strojno tkanih tkanin in ročno tkane izdelke.

Naša DO se pojavlja s predstavitvijo svojih izdelkov – proizvodov z reklamami, v dnevnem časopisju, radiju in televiziji – medijsko. Za spremembo smo si omislili drugačen način predstavitve naših proizvodov in odločili smo

se za razstavo.

Ze pri vstopu v razstavni prostor je korak obiskovalcev zastal. Oci so se zazrle v razstavno belo posteljo, proizvajalca »LESNINE«, katero je krasilo ročno tkano posteljno pogrinjalo v barvnih kombinacijah, z okrasnimi blazinami in predposteljno gobelinsko preprogo.

Temno rjava okrogla miza, pogrnjena z ročno tkanim prtom, v turkizni barvi in blazince na stilih

v isti barvni kombinaciji, je vabilo k popoldanski kavici, ali k svečanem prezivljanju večera.

Izložbena okna so zastrle ročno tkane zavese, s svojo zračnostjo, v različnih strukturah tkanja, z barvnimi efekti, so dajale toplino domačnosti in se usklajevale in bogatile ves razstavni prostor, v skladu s tapiserijami in sedežno garnituro. Ob videnju te nevsakdanjosti, so obiskovalci radi posedeli okrog oblikovalcev, svetovalcev in strokovne službe, polni vprašanj, navdušenja ob zanima-

nju za te izdelke. Sprehod po razstavnem prostoru je vodil v prostor strojno tkanih tkanin, vseh mogočih vrst, plišev, ploskih enobarvnih in vzorčastih tkanin. Ko sem opazovala obiskovalce, sem imela občutek, kot bi le-ti prišli v knjižnico in prebrali knjige, listali stran za stranjo, se ustavili ob pogledu na tkanine in razmišljali, iskali nekaj pravega, nekaj zase.

Različni okusi, različne želje in vendar je vsakdo našel nekaj za svoj dom.

Vprašanja obiskovalcev so kar

deževala: koliko časa bomo imeli razstavo, nismo vedeli, da proizvajate toliko lepega, kakšni so pogoji nakupa za tkanine, lepa razstava, ni mi žal da sem vaš ob-

iskal, slučajno sem stopil noter, itd.

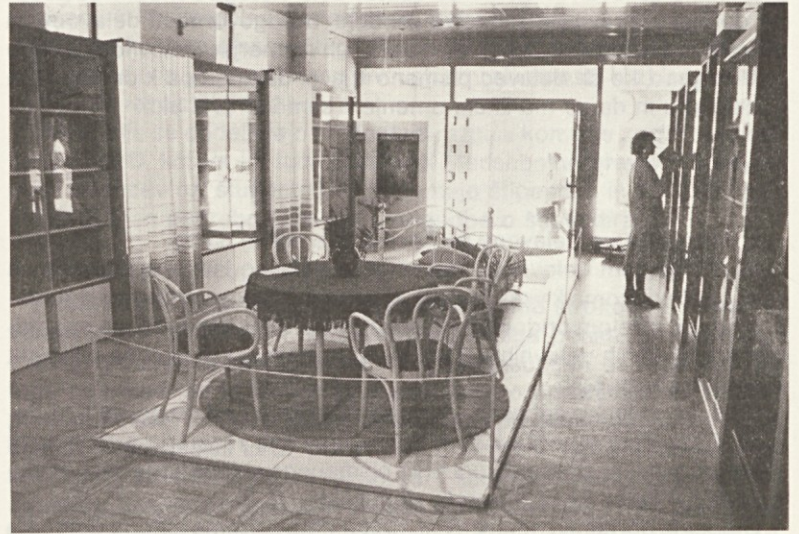
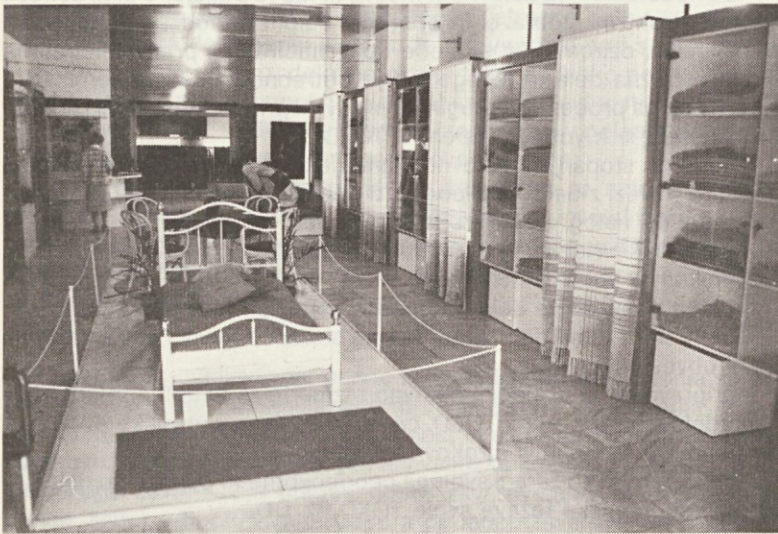
Vsi, ki smo bili na razstavi dežurni smo poskrbeli, da so obiskovalci dobili prave informacije,

jim svetovali, pomagali pri izbiri in naročilu za nakup, ter jim priporočali obisk v naši prodajalni.

Razstava je bila končana. Imeli smo dober občutek in potrdili

smo pravilno odločitev ponudbe našega asortimana kupcu, skozi prikaz celotne proizvodnje z živim, neposrednim stilom.

VIDRIH Bernarda

PREDSTAVLJAMO VAM PREDSEDNIKE KOMISIJ ZA DELOVNA RAZMERJA

MOJCA ZUPAN
TOZD PROIZVODNJA TKANIN
Zaposlena v DO od leta 1985, opravlja delo pomočnika vodje maloprodaje

ALOJZ KOGOVŠEK
TOZD ENERGETIKA IN VZDRŽEVANJE
Zaposlen v DO od leta 1956, opravlja delo vodje mehanične delavnice

ZDENKA RAZBORŠEK
TOZD PREDILNICA
Zaposlena v DO od leta 1975, opravlja delovodenje obračuna proizvodnje v predilnici 1

ZLATA GABERŠEK
DSSS
Zaposlena v DO od leta 1966, opravlja delo knjigovodja OD

Bistvene pristojnosti komisije za delovna razmerja so:

- odloča o izbiri kandidatov na objavljena prosta dela in naloge,
- odloča o razporeditvi delavcev na druga dela znotraj TOZD,
- odloča o prenehanju delovnega razmerja,
- odloča o razporeditvi delovnih invalidov,
- odloča o delitvi štipendij in o sredstvih za šolanje delavcev ob delu,
- odloča o udeležbi delavcev na seminarjih,
- izdelava program uvajanja pripravnikov itd.

I. Sklenitev delovnega razmerja:

Kdor želi skleniti delovno razmerje, mora izpolnjevati pogoje, ki jih v skladu z zakonom določijo delavci v pravilniku o delovnih razmerjih. Ti pogoji so splošni in posebni. Splošna pogoja sta dva. Prvi je dopolnjena starost 15 let, drugi pa je splošna zdravstvena zmožnost.

Posebni pogoji pa se nanašajo na:

- strokovno izobrazbo oz. z delom pridobljeno delovno zmožnost,

- potrebne delovne izkušnje,
  - eventualno opravljen strokovni izpit,
  - morebitne posebne sposobnosti ali posebna znanja kot so pravosodni izpit, izpit iz varstva pri delu, izpit za delo v zunanji trgovini itd.
- Delovno razmerje se praviloma sklene za nedoločen čas, izjemoma pa se lahko sklene za določen čas.

Delovno razmerje se sklene z oglasom in z javnim razpisom, ki velja za individualne poslovodne organe oz. direktorje.

V oglasu oz. javnem razpisu morajo biti objavljeni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za opravljanje objavljenih nalog, ter rok v katerem se morajo prijaviti, kot tudi rok v katerem bodo kandidati obveščeni o izbiri. Javno se objavi oglas v uradnih prostorih skupnosti za zaposlovanje oz. v sredstvih javnega obveščanja. Prijave sprejema kadrovska služba, ki pripravi predlog komisiji za delovna razmerja. Predno se sprejme sklep o izbiri, se lahko predhodno preizkusijo strokovne in druge delovne zmožnosti kandidatov ter določi način predhodnega

preizkusa.

Če več kandidatov ustreza pogojem, se izbere tisti kandidat, ki dobi največ glasov. O izbiri kandidata izda KDR sklep. Vsi kandidati morajo biti o izbiri obveščeni v za to določenem roku.

Izbranemu kandidatu se morajo poleg sklepa o izbiri vročiti še samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, statut TOZD, pravilnik o osnovah in merilih za delitev dela čistega dohodka za osebne dohodke, pravilnik o varstvu pri delu, o odgovornosti delavcev za delovne obveznosti in pravilnik o delovnih razmerjih. Delovno razmerje je sklenjeno, ko da delavec pismeno izjavo, da pristopa k omenjenemu sporazumu in da so mu znani omenjeni samoupravni akti.

II. Razporejanje delavcev na opravljanje del in nalog.

Med trajanjem delovnega razmerja je delavec lahko razporejen na vsako delo oziroma k vsaki nalogi, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti, kar se izvaja na podlagi ugotovljenih delovnih potreb in ob pogojih, ki jih določa pravilnik o delovnih razmerjih.

Delavec je lahko začasno in trajno razporejen na druga dela in naloge. Razporeditev opravi komisija za delovna razmerja s pismenim sklepom, v nujnih primerih tudi brez pismenega sklepa, katerega delavcu dostavi takoj, ko razmere to dopuščajo.

Glede razporejanja delavcev na druga dela oziroma naloge določata ZZD in ZDR nekaj novosti.

Zakon o združenem delu določa, da kadar zaradi ekonomskih težav, v katere je zašla TOZD, zaradi tehničnih in tehnoloških izboljšav ali zaradi njene združitve delavčevu delo ni več potrebno v TOZD, ni pa možnosti, za njegovo razporeditev na delo v drugo TOZD v sestavi iste DO, lahko delavec začasno ali trajno preide na delo v drugo TOZD ali delovno skupnost v sestavi druge DO oz. SOZD in sicer na delo in naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti, na podlagi sporazuma organov upravljanja teh organizacij v skladu z zakonom.

Delovno razmerje z delavci v drugi TOZD se sklene brez objave oglasa oz. razpisa.

1. Posebnost ZDR glede prehoda je v tem, da je:

- Prehod na delo v drugo TOZD delavčeva pravica, zato mu preneha delovno razmerje, če odkloni dela, ki so mu ponujena,
  - pravna podlaga za prehod delavca, je sporazum organov upravljanja, ki je norma in na njegovi podlagi prvostopni organi odločanja izdajo individualne sklepe,
  - potrebno soglasje organa organizacije, v katero delavec preide. Možno je, da takšno soglasje že vsebuje ta sporazum,
  - prehod je začasen ali trajen,
  - pristojni organ, ki sklene sporazum je delavski svet.
- Zakon delavcu zagotavlja, da so mu lahko ponujena le ustrezna dela, ki ustrezajo delavčevi strokovni izobrazbi, oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

2. Na področju razporejanja je treba upoštevati:

- v primeru razporejanja so se delavci dolžni ravnati po pravnomočnih oz. dokončnih sklepih, ker sicer kršijo delovne obveznosti.
- Razporeditev je začasna in je v zakonu o združenem delu rok trajanja razporeditve omejen na največ šest mesecev.
- Dela na katera je delavec razporejen, morajo biti ustrezna, ki torej ustrezajo delavčevi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.
- Sklep o razporeditvi mora določiti, da je razporeditev začasna in da ima delavec po izteku razporeditve pravico, da se vrne v prejšnjo organizacijo na dela in naloge, ki jih je opravljal pred razporeditvijo.

Sankcija za neizvrševanje odločitev o razporeditvi oziroma prehodu na delo v drugo organizacijo je pri razporeditvi disciplinski ukrep, pri prehodu pa prenehanje delovnega razmerja.

Razlika med pojmom »prehod« in »razporeditev« je vsebinska.

Prehod na delo v drugo TOZD, pomeni pravico delavca preiti v drugo organizacijo, torej ni delavčeva obveznost.

Njegova pravica je tudi, da prostovoljno sklene delovno razmerje v drugi organizaciji.

Po sklepu o razporeditvi, pa je delavec dolžan preiti na delo v drugo TOZD. Torej gre za obveznost delavca.

III. Prenehanje delovnega razmerja:

Delavcu preneha delovno razmerje v TOZD:

- če pismeno izjavi, da ne želi delati v TOZD in da prekinja delovno razmerje,
- če se pismeno sporazume s komisijo za delovna razmerja, da mu preneha delovno razmerje,
- če noče delati na delovnem mestu, ki mu je ponujeno in ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in drugim z delom pridobljenim delovnim zmožnostim, oziroma, če se noče dokvalificirati ali prekvalificirati na druga ustrezna dela in naloge, če je potrebno zaradi modernizacije proizvodnega procesa ali drugih izboljšav, ki prispevajo k večji produktivnosti dela in k večjem uspehu v TOZD,
- če je pri stopanju v delovno razmerje zamolčal ali dal neresnične podatke v zvezi z delovnimi pogoji, ti podatki pa so bistveni za opravljanje del oz. nalog, za katere je sklenil delovno razmerje,
- če je sklenil delovno razmerje v nasprotju z zakonom oziroma s pravilnikom o delovnih razmerjih,
- če na poskusnem delu ne doseže ustreznih rezultatov dela,
- če ni prihajal na delo zaporedoma sedem delovnih dni, o razlogih pa ni obvestil svoje DO,
- pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, preneha delovno razmerje v TOZD, če po preteku pripravniške dobe tudi po ponovitvi ne napravi strokovnega izpita,
- delavcem, ki so zaradi svojega neodgovornega odnosa do dela povzročili ekonomske težave svoje TOZD oz. DO,
- delavcu za katerega se ugotovi, da ni zmožen opravljati del oz. nalog, ki so mu zaupane, ali za katerega se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosegajo, preneha delovno razmerje, če noče opravljati del oz. nalog, ki ustrezajo njegovi delovni zmožnosti,
- če mu je dokončno izrečen disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Delavcu preneha delovno razmerje po samem zakonu:

- če noče dati pismene izjave, da sprejema samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD – z dnem, ko ni hotel dati pismene izjave oz. z iztekom zadnjega dne za takšno izjavo,
- če se na način, ki ga predpisuje zakon ugotovi, da je za delo popolnoma nezmožen – z dnem, ko mu je vročena pravnomočna odločba o ugotovljeni popolni nezmožnosti za delo v TOZD,
- ko dopolni 40 let zavarovalne dobe delavec oz. 35. let delavka ali, ko dopolni 65 let starosti delavec oz. 60 let delavka in najmanj 15 let zavarovalne dobe,
- če mu je po zakonu oz. po pravnomočni odločbi sodišča ali drugega organa prepovedano opravljati določena dela oz. naloge in mu ni mogoče zagotoviti drugih del oz. nalog z dnem, ko je TOZD vročena pravnomočna odločba,
- če mora biti zaradi prestajanja zaporne kazni odsoten več kot šest mesecev – z dnem, ko začne prestajati kazen, ali če mu je izrečen varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep, ki naj traja več kot šest mesecev in mora biti zato odsoten z dela – z dnem, ko se začne izvajati ta ukrep;
- pripravniku, ki sklene delovno razmerje za določen čas samo zato, da bi opravil pripravniško dobo, preneha delovno razmerje po samem zakonu z iztekom časa, ki je določen za pripravniško dobo.

IV. VARSTVO IN RAZPOREDITEV DELOVNIH INVALIDOV

Invalidnim osebam posveča moderna družba čedalje večjo pozornost z namenom, da jih vključi kot enakopravne v vsakdanje delo in življenje.

V naši republici smo že leta 1976 sprejeli poseben zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, s katerim je dana invalidni osebi prednostna pravica pri zaposlitvi na prostem delovnem mestu, če izpolnjuje pogoje, ki se zahtevajo za prosta dela in naloge.

V varstvo invalidnih oseb se vključuje tudi invalidsko zavarovanje v okviru skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

V TOZD se delovnim invalidom zagotavljajo predvsem naslednje pravice:

- z nezaposleno invalidno osebo se lahko sklene delovno razmerje brez oglasa oz. javnega razpisa,
- šteje se, da je invalidna oseba usposobljena za določena dela oz. naloge in da tudi izpolnjuje pogoje, če se je dokvalificirala oz. prekvalificirala,
- delavec, pri katerem nastopi invalidnost, ima pravico, do drugega ustreznega dela glede na preostalo delovno zmožnost ali pa na poklicno rehabilitacijo, s katero se usposobi za ustrezno delo,
- TOZD mora delovnemu invalidu zagotoviti delo tudi s tem, da priredi delovne naprave oz. delovno okolje tako, da lahko delovni invalid opravlja delo brez nevarnosti za poslabšanje invalidnosti,
- delovni invalid, ki dela ne more več opravljati v polnem delovnem času, ima pravico do skrajšanega delovnega časa,
- če je delovni invalid razporejen na druga dela oz. naloge glede na preostalo delovno zmožnost, oz. če dela zaradi invalidnosti skrajšan delovni čas, mu gre pravica do nadomestila osebnega dohodka, če na drugem delu doseže manjši osebni dohodek, oz. mu gre nadomestilo za čas do polnega delovnega časa.

Postopek za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja se začne pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V postopku se ugotovi delavčeva invalidnost in sicer na podlagi zdravniškega mnenja, ki ga praviloma poda invalidska komisija. O pravici iz invalidskega zavarovanja odloča odbor zavarovancev za uveljavljanje pravic, zoper odločitev tega odbora pa lahko zavarovanec uveljavlja varstvo pravic pri odboru za varstvo pravic. Poleg varstva pred obema odboroma ima delavec tudi sodno varstvo pred posebnim sodiščem združenega dela, ki je ustanovljeno v skupnosti.

V. DELITEV ŠTIPENDIJ IN SREDSTEV ZA IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV OB DELU

1. Izobraževanje delavcev ob delu

Zakon določa da ima delavec pravico in obveznost, da se s stalnim izobraževanjem in usposabljanjem izpopolnjuje za uspešnejše opravljanje svojih del oz. nalog, kajti brez izobraževanja in usposabljanja oz. izpopolnjevanja ni možno slediti tehničnemu in tehnološkemu napredku, ki temelji zgolj na znanju.

TOZD mora v okviru srednjeročnega in letnega plana izdelati plan izobraževanja, ki temelji na kadrovskih in izobraževalnih potrebah TOZD.

S planiranjem izobraževanja delavci načrtujejo vzgojno-izobraževalno dejavnost in pogoje za njeno izvajanje. S planom se določa vsebino, obseg, organizacija, oblike in metode za izvajanje izobraževanja, izvajalci in potrebna materialna sredstva.

Delavci se izobražujejo na podlagi programov, ki jih izdelata organizator izobraževanja, oz. po programih ustreznih vzgojnoizobraževalnih organizacij. Plan izobraževanja pripravi organizator izobraževanja do konca meseca novembra za naslednje leto. Osnutek plana organizator predloži v razpravo in potrditev delavskemu svetu še pred koncem tekočega leta.

2. Dodelitev štipendije

TOZD dodeljuje štipendije za redno šolanje na srednjih, višjih in visokih vzgojnoizobraževalnih organizacijah osebam, ki niso v delovnem razmerju v TOZD in ki se zavežejo, da bodo po končanem šolahju sklenili delovno razmerje v TOZD.

TOZD v letnih in srednjeročnih planih kadrov ter v planu izobraževanja opredeli, koliko in kakšne kadre si bo zagotovil s štipendiranjem učencev in študentov v usmerjenem izobraževanju.

Kadrovska služba na podlagi plana vsako leto ugotavlja potrebe po štipendiranju in jih pravočasno javi ustrezni skupnosti, ki zbira podatke za skupni razpis štipendij.

Štipendije se dodeljujejo na podlagi razpisa komisije za delovna razmerja TOZD, katera jih tudi dodeljuje. Medsebojne pravice in obveznosti učencev oz. študentov, ki prejemajo štipendijo in TOZD, ki daje štipendijo, se podrobno uredijo s pogodbo o štipendiranju.

VI. PRIPRAVNISTVO

Pripravnik je delavec, ki je dosegel določeno strokovno izobrazbo, vendar med šolanjem ni opravljal praktičnega pouka, proizvodnega dela ali proizvodne prakse ter zato še ni usposobljen, da bi dela oz. naloge za katere se je izobraževal, samostojno opravljal. Pripravnistvo pomeni v bistvu finalizacijo izobraževalnega procesa, kajti šele po končanem pripravništvu in ob pogoju, da pripravnik uspešno opravi strokovni izpit, se lahko delavca razporedi k samostojnim opravljanjem del oz. nalog. Pravilnik o izobraževanju ali o pripravništvu TOZD določa organizacijo, trajanje in potek pripravniške dobe, program, vodstvo pripravništva itd.

Po zakonu traja pripravniška doba najmanj šest mesecev oz. največ eno leto, če poseben zakon tega ne določa drugače, oz. če za največ posamezne poklice ni določeno daljša pripravniška doba.

Ker gre za nadaljevanje izobraževalnega procesa, je bistvenega pomena praktično usposobitev pripravnika, ne pa zgolj sklenitev delovnega razmerja. Prav zato lahko pripravnik sklene delovno razmerje tudi za določen čas, če TOZD ne razpolaga s takimi deli oz. nalogami, ki bi jih pripravnik lahko opravljal po usposobitvi, ali pa če želi pridobiti v TOZD zgolj delovne izkušnje, ki mu bodo potrebne za opravljanje poklica. Glede sklepanja delovnega razmerja pripravnika veljajo enake določbe, kot velja za sklenitev delovnega razmerja na sploh. TOZD mora skleniti delovno razmerje z določenim številom pripravnikov tako, kot je to določeno z njenim kadrovskim načrtom. Ta pa mora biti usklajen s samoupravnim sporazumom o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini.

Če pripravnik, ki je sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, uspešno opravi strokovni izpit, se ga razporedi na dela oz. naloge, za katere se je usposabljal, ker je s tem, da je opravil strokovni izpit tudi dokazal, da ima za taka dela potrebne delovne izkušnje. Če pa strokovnega izpita ne napravi, ima pravico, da ga lahko ponovi v določenem roku in če mu tudi drugič ne uspe, mu z dnem, ko drugič ni napravil strokovnega izpita preneha delovno razmerje. Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas, pa preneha delovno razmerje po samem zakonu z iztekom časa, ki je določen za pripravniško dobo.

Komisija za delovna razmerja ima še druge pristojnosti, vendar so, kot je že v začetku omenjeno prikazana samo bistvena področja delovanja te komisije.

Vasiljevič Milan

PREDSTAVLJAMO VAM INOVATORJE

Sodobni razvoj proizvodnih sil je na svetu čedalje hitrejši zaradi vedno večjega števila tehnoloških inovacij: izumov, tehničnih izboljšav in racionalizacij. Njihova uporaba pa prispeva k višji produktivnosti ne le v proizvodnji materialnih dobrin, temveč tudi na drugih področjih človeškega dela. Ta proces spremlja in pogojuje hitra, pospešena družbena delitev dela v posameznih nacionalnih gospodarstvih, kot tudi v mednarodni

skupnosti, ob sočasnem pospešenem poglobljanju mednarodnih ekonomskih odnosov in mednarodne izmenjave tehnologije in znanja. Na premike v omenjenih procesih ima najmočnejši vpliv znanost, ki je v sodobnih razmerah postala neposredna proizvodna sila, kajti sodobna znanstvena odkritja dajejo vedno širše možnosti za ustvarjanje modernih tehnologij, bodisi za pridobivanje novih virov energije, bodisi novih

materialov ali strojev in naprav, katerih uporaba v proizvodnji daje nove, velikokrat neslutene možnosti za povečanje produktivnosti in za pridobivanje gospodarskih koristi.

Zato sedaj v vseh državah sveta vlagajo veliko napora v pospeševanje znanstveno-raziskovalnega dela kot podlage za tehnološke inovacije, kot tudi v to, da bi se čimveč ljudi vključevalo v inventivno delo, od drobnih tehničnih

izboljšav in racionalizacij, do velikih izumov in celovitih tehnologij.

Ker so tehnološke inovacije danes vir bogastva in osnovni dejavniki na področju konkurence in poslovne uspešnosti na domačem in tujih tržiščih, dobiva tudi vedno večji pomen varstvo pravic industrijske lastnine.

V senci velikih tehnoloških dosežkov na področju inovativne dejavnosti, se je ponovno pojavila želja po napredku oz. po razvija-

nju inovativne dejavnosti v naši delovni organizaciji v dveh predlogih, ki se v praksi že preizkuša. Gre za predloga, s katerimi se je predvsem izboljšala kakovost naših tkanin.

Prvi predlog je podala tkalka žakarskega pliša, tov. Šiško. Pri

navitku cevka na vretena cevčnice je pogosto prihajalo do blokiranja, oziroma do prevelikega zaviranja cevka na vretenu, ker so cevke omejene proti izpadanju s plastičnimi nastavki, ki pa so že

od samega začetka predolgi. Pri menjavi cevka na cevčnici pa je zaradi tega bilo izredno težko doseči pravilen natik nastavkov, kar je imelo za posledico stisnjena mesta na tkanini in seveda precej slabe kvalitete. Na podlagi njene predloga so skrajšani (porezani) plastični nastavki na cevčnicah za tkanje žakarskega pliša in je ta problem uspešno rešen.

Predlagateljica tega predloga je tov. Šiško Ivanka, ki je v naši delovni organizaciji zaposlena od leta 1968. Vsa ta leta je tkala na različnih tkalskih strojih, od leta 1984 pa na žakarskih strojih. S tem pa si je pridobila mnogo delovnih izkušenj in spoznala delovanje strojev, kar pa je imelo za posledico predlagano rešitev.

Drug predlog je podal tekstilni mojster, tov. Bičanin. Na stroju 134 in 138, kjer se tkejo artikli z večsistemsko menjavo votkov je pogosto prihajalo do pretrgov pomožnih odrezanih votkov pomožnega krajca. Zaradi tega je nastajala škoda (slaba kvaliteta blaga,

uničenje materiala in od ene do dve uri zastoja na stroju – do odprave napake). Predlagatelj je z vgraditvijo dodatnega vodilca za odmik odrezanih votkov spodnjega in zgornjega pomožnega krajca na vilice (katere držijo votek v ravnini do vnašalca votkov) preprečil medsebojno prepletanje odrezanih spodnjih in zgornjih votkov pomožnega krajca in s tem pogoste pretrge in škodo, ki je bila posledica le-tega. Z vgraditvijo vodilca sedaj pomožni krajci nemoteno tečejo po zato

določeni poti.

Tov. Bičanin Mladen, ki je podal to rešitev, se je zaposlil v naši delovni organizaciji 1975 leta in sicer kot apreter. Ob delu se je izobraževal in sicer na Srednji tekstilni šoli v Kranju – mehanska smer (IV stopnja) in tudi uspešno končal. Zato je bil leta 1985 preizporejen na delo tekstilnega mehanika v tkalnico, 1987 pa je napredoval v tekstilnega mojstra.

Oba ta predloga je komisija za inventivno dejavnost ocenila kot koristna predloga in na podlagi veljavnega pravilnika o vsposobujanju in vrednotenju ustvarjalnosti TOZD tudi določila nagrade.

V primerjavi z velikimi tehnološkimi inovacijami, o katerih lahko beremo v dnevnem časopisju, sta ti dve inovaciji – rešitvi, kot kaplja v morju, pa vendar zelo pomembni za našo delovno organizacijo, predvsem še ker so naša prizadevanja usmerjena v izboljšanje kakovosti naših izdelkov in s tem uvrstitev v višji kakovostni razred.

Milka KLOBUČAR

INOVATORSTVO V TOZD PREDILNICA LAŠKO

V gospodarskih težavah v katerih se je znašla naša družba, moramo iskati vse možne skrite rezerve, s pomočjo katerih se bomo skušali čimbolje ali čim manj boleče izvleči iz njih.

Ena izmed teh skritih rezerv je tudi inovativna dejavnost, s pomočjo katere se da prihraniti mnogo sredstev.

Zaradi tega se inovatorstvu v naši družbi daje čedalje večji poudarek in pomen. Prav tako smo tudi v našem TOZD-u spoznali pomen inovatorstva, ter v zvezi s tem leta 1986 ustanovili komisijo za inovacije.

5-članska komisija si je na prvi seji zadala nalogo sestaviti program dela, kateri je obsegal:

- izobraževanje članov inovacijske komisije
- zbiranje in evidentiranje inventivnih predlogov
- pospešiti akcijo zburjanja inventivne dejavnosti vseh zaposlenih delavcev.

Kot smo si zastavili v programu smo najprej začeli z izobraževanjem članov inovacijske komisije ter vodilnih delavcev. Izobraževanje je potekalo v okviru občinske raziskovalne skupnosti v obliki raznih sestankov in okroglih miz kot:

- predavanje za poslovodne delavce na temo inovativna dejavnost
- seminar za predsednike in člane inovacijskih komisij, katerega je vodil dr. Matjaž Mulej
- seminar za predsednike OO ZS, sekretarje ZK, predsednike OO ZSMS, predsednike DS in predsednike komisij za inovacije
- okrogla miza s temo izmenjava inovacijskih izkušenj, na kateri so sodelovali razni inovatorji iz občine Laško ter predstavniki inovacijskih komisij
- ogled razstave pomembnejših tehnoloških dosežkov, ki se nanašajo na inventivno dejavnost v celjski regiji
- konzultacijski sestanek s predstavniki inovacijskih komisij Laške občine s temo izmenjava izkušenj pri delu-

Med tem časom pa je komisija ves čas tudi zbirala ter evidentirala inventivne predloge.

V letu 1986 in 1987 smo v TOZD Predilnica Laško zabeležili naslednje inovacije, tehnične izboljšave ter koristne predloge:

- preureditev elektro motorja na prstančnem predilnem stroju
- izdelava naprave za čiščenje brusa pri brušenju valjčkov
- fiksiranje kontrolorjev vozlov na avtokonerju
- izdelava črpalk za mazanje prstančnih predilnih strojev

- izdelava vrtečega vodila za vodenje stenja na sukalnem stroju Alma
- namestitev vodilcev, zamenjava plastičnih čepov z lesenimi
- izdelava naprave za ugotavljanje velikosti navitka na dvojilki Savio
- izdelava vložkov za dvig delovnih valjev na mikalniku
- prestavitev igelnega polja na raztezalnih strojih
- izdelava obmične lopute na sušilnem stroju
- izdelava naprave za navijanje žagaste garniture
- izdelava odvoda mešanice v komoro predilnice
- namestitev vretenskih trakov in napenjalnih teles na vzorčnem predilnem stroju.

Avtorji zgoraj navedenih inovacij, tehničnih izboljšav ali koristnih predlogov so bili naslednji naši sodelavci:

Predilnica 1

Golob Mihael
Kovač Karel
Krampušek Mirko
Krivec Ivan

Predilnica 2

Detiček Edi
Razboršek Stanko
Zupanc Mihael

Energ. vzdr.

Dernovšek Marko
Levičar Janko
Razboršek Janez

Kot tretja naloga programa, ki si ga je zastavila komisija za inovacije pa je pospeševati inovativno dejavnost med našimi delavci, v smislu katerega je tudi ta članek.

Na koncu tega sestavka bi radi pohvalili in se zahvalili vsem inovatorjem za predlagane predloge, jih hkrati spodbudili za delo vnaprej ob enem pa povabili vse delavce pa ne samo v našem TOZD-u, da se vključijo v inovativno dejavnost s svojimi predlogi.

Komisija za inovacije TOZD
Predilnica Laško

PRAVNI NASVETI

ROKI ZA VARSTVO PRAVIC DELAVCEV

Za uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev v združenem delu imajo roki za varstvo pravic izjemen pomen. Zaradi tega so določeni v Zakonu o združenem delu in se enotno uporabljajo na področju celotne države. Praksa je nedvoumno pokazala, da so bili ti roki določeni v Zakonu o združenem delu iz leta 1976 predolgi, s tem pa je bil tudi postopek za uresničevanje posameznih pravic in obveznosti delavcev predolg in neučinkovit. To je bil osnovni razlog, da je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o združenem delu večino rokov skrajšal in tako postopek za varstvo pravic delavcev v TOZD, kakor tudi pred sodiščem združenega dela poenostavil, ga napravil bolj neposrednega in ekonomičnega.

1. Roki za varstvo pravic delavcev v disciplinskem postopku

a) Roki za vložitev ugovora v TOZD:

– Doslej je veljal za ugovor 8 dnevni rok, ki ga je lahko samoupravni splošni akt določil tudi na 15 ali 30 dni. Novela zakona je določila zakonski 8 dnevni rok, ki ga samoupravni splošni akt ne more podaljšati. Gre seveda za zakoniti prekluzivni postopkovni rok, ki se šteje tako, da začne teči prvi naslednji dan po vročitvi odločitve o disciplinskem ukrepu. Če pade zadnji dan na nedeljo ali praznik, ko se v organizaciji ne dela, potem se šteje, da je rok potekel prvi naslednji delavnik. Novela je skušala doseči večjo učinkovitost in hitrost postopka, zato je logično, da je sedaj rok za ugovor fiksan na 8 dni in da ga TOZD ne more spreminjati.

Rok v katerem mora delavski

svet odločiti o ugovoru delavca ni spremenjen in znaša 30 dni.

b) Roki, ki veljajo za postopek pred sodiščem združenega dela:

– Če je delavski svet odločil o ugovoru delavca zoper sklep disciplinske komisije v zakonitem roku, z odločitvijo pa se delavec ne strinja, ima pravico do sodnega varstva pred sodiščem združenega dela v roku 30 dni od vročitve pisnega odpravka sklepa delavskega sveta;

– Če pa delavski svet ne odloči o ugovoru v roku 30 dni, ima delavec pravico sprožiti postopek pred sodiščem združenega dela v roku 15 dni.

2. Roki za varstvo drugih pravic delavcev

a) Roki v katerih ima delavec pravico zahtevati varstvo svojih pravic v TOZD:

– Zahtevo za varstvo pravic

mora vložiti delavec pri delavskem svetu TOZD v 15 dneh od dneva, ko je zvedel za kršitev pravic, oziroma, od dneva, ko mu je bila vročena odločba, s katero je bila kršena njegova pravica.

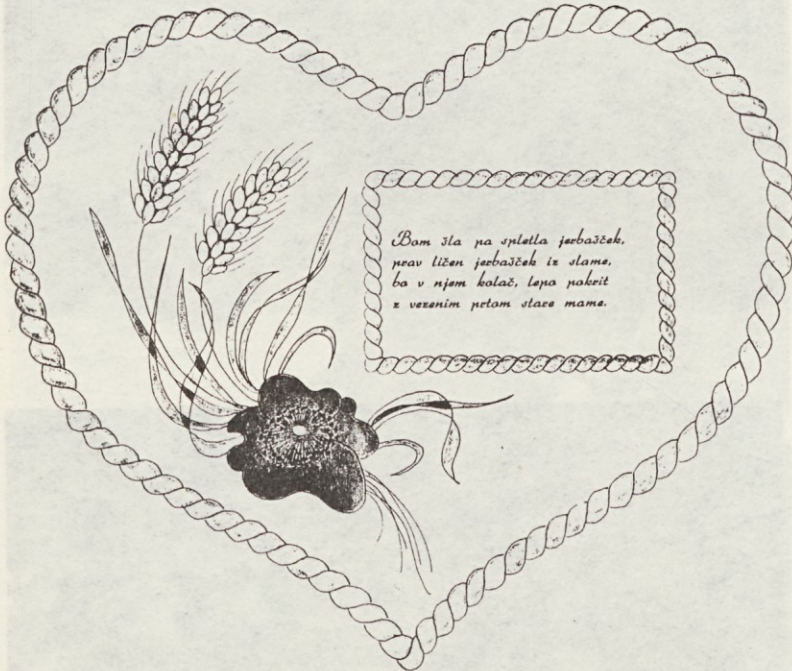
– Delavski svet TOZD pa mora odločiti o zahtevi v roku 30 dni od dneva, ko mu je bila predložena.

b) Roki, ki veljajo za varstvo pravic pred sodiščem združenega dela:

– Če delavec ni zadovoljen z odločitvijo delavskega sveta ali, če delavski svet ne odloči o zahtevi za varstvo pravic v roku 30 dni ima delavec pravico sprožiti postopek pred sodiščem združenega dela v roku 15 dni po preteku tega roka.

Milan VASILJEČIČ

SPOŠTUJEMO KRUH?

Kot odmev na prvomajsko proslavo ste me prosili, da napišem svoje razmišljanje v odnosu, ki ga imamo do kruha. Pri pripravi scenarija so me misli vsakodnevno vodile v iskanje, kaj človeku pomeni zemlja, delo na tej zemlji in kruh, ki je sad te zemlje.

Spoštujemo kruh?

Vsak si bo odgovoril po svoje, kakor sam čuti, odvisno od lastnega spoštovanja vrednot življenja.

Kruh se še vedno pojavlja v smetnjakih, nemalokrat leži ob cesti, na dvoriščih, medtem, ko opazamo, da ljudje mimo tega kruha hodijo. Ne zmenijo se zanj in pozabijo koliko dela, trpljenja in znoja, pa tudi malih radosti in veselja kmeta, mlinarja in peka je vloženo v kosu kruha.

Vrednote kruha so izgubile svojo pravo ceno s tistim dnem, ko je bilo razvrednoteno kmetovo delo. Namreč, čim so kmetu razvrednotili ceno njegovega dela, so v tistem trenutku zaznamovali tudi kruh. Tako se danes pogovarjamo o socialnem kruhu, o sindikalnem kruhu... Kruh dobiva najrazlič-

nejše izraze. Ne bom se spraševala, če je to prav, ker se danes tako že preveč samo sprašujemo kaj je prav in kaj ne. Vem pa, da je kruh osnovna blaginja človeštva in, da bi se ta blaginja morala spoštovati drugače, kot pa jo spoštujemo.

Vem tudi to, da je prav vse tisto, česar nas je učila mama, ki nam je večkrat rekla: »Če pade košček kruha ti na tla, poberi in poljubi ga!«

Danes tega spoštovanja ni več opaziti. Da bomo še zmogli spoštovati naš kruh, vas spoštovane babice in dedki, ljube mamice in očki, drage tete in strici in vse mlade prijatelje prosim, da malim otrokom kaj več povemo o vsebini besede kruh in pokažemo, kako se spoštljivo ravna s kruhom.

Tudi tu se odraža naša kultura, kajti kdor zna kruh imeti rad in kdor se je v otroških letih od doma učil narodne pesmi, bo imel tudi v kasnejših obdobjih zdrav odnos do spoštovanja vrednot življenja. Te vrednote pa so med drugimi tudi poštenje, iskrenost in zvestoba.

Ivanka PREZELJ

KRUH – KRUH – KRUH – KRUH – KRUH – KRUH

SREČANJE!

Ta dan se zopet srečamo nekdanje čase si obujamo, ko smo se trudili da košček kruha si zaslužili.

Nekaj let je že minilo kar skupaj se dobimo da mlada leta smo tu pustili ob znoju obraza se potili.

S trdno voljo smo šli na delo saj to nas nič ni motilo, sirena zjutraj je tulila na delo nas vabila.

Ker pa stari smo postali čas počitka dočakali, saj naše sile so se izrabile minila je moč naše energije.

Danes pa uprava da priznanje da povabi nas sedaj nekdanje, res lep sprejem nam naredijo in tu lepo nas pogostijo.

Mladina tudi lepo se izkaže marsikaj lepega prikaže, lepo pleše in poje s tem prikaže veselje svoje.

Mi pa upravi vsi želimo da skupaj se še dobimo, naj bi prodaja dobro poslovala nič teženj v njih srcih dala.

KNEZ Kristina

NAŠI DELAVCI ODHAJAJO V POKOJ

ANA KUPLJENIK
Apreter v apreturi

V našo DO je Ančka prišla v začetku meseca oktobra 1957 leta in ji ostala zvesta vseh trideset let. Ančka je opravljala svoje delo prizadevno in marljivo, čeprav že nekaj let ji zdravje ni bilo naklonjeno.

Ob odhodu v predčasni pokoj se ji zahvaljujemo za njeno požrtvovalnost ter ji želimo predvsem dobrega zdravja in veselja v naslednjih letih.

ZORA STANKOVIČ
previjalka v pripravljalnici

Zora se je zaposlila v naši DO pred 29. leti v oddelku pripravljalnici in v istem oddelku ostala vse do upokojitve. Dolga leta je delala kot sukalka. Leta 1982 je bila zaradi zdravstvenih težav prerazporejena na delo previjalke.

Svoje delo je imela rada, čep-rav zaradi zdravstvenih težav ji mnogokrat ni bilo lahko.

Zahvaljujemo se ji za ves vložen trud in ji v naslednjih letih želimo dobrega zdravja, zadovoljstva in osebne sreče.

MARIJA POŽLEP
snažilka upravnih prostorov

Marijina delovna pot v naši DO se je začela pred 14. leti, tedaj, ko so ji otroci že nekoliko odrasli. Da bi se lažje posvetila otrokom se je Marija odločila le za popoldansko delo.

Zahvaljujemo se ji za marljivo in natančno opravljeno delo ter ji želimo mnogo svetlih in srečnih let v krogu vseh, ki jih ima rada.

ZORKA OVIJAČ
previjalka v pripravljalnici

Pred dobrimi 28. leti se je Zorka zaposlila v naši DO v oddelku pripravljalnici. Delo je opravljala na različnih delih. Zaradi zdravstvenih težav je bila leta 1983 ocenjena za lažje delo previjalke. Zora je bila mirna, tiha in prav gotovo bo pogrešala sodelavke.

Ob slovesu se ji zahvaljujemo za ves vložen trud in ji želimo obilo zdravih in zadovoljnih dni v krogu vseh, ki jih ima rada.

STANIJA MILOŠEVIČ
snažilka v tkalnici

Stanija je prišla iz rojstnega kraja v Ljubljano in se zaposlila v naši DO leta 1974, kot snažilka. Kmalu po tem so se začele zdravstvene težave in kljub ocenitvi IK in skrajšanem delovnem času se

zdravstvene težave niso bistveno izboljšale, zato je bila invalidsko upokojena.

Zahvaljujemo se ji in ji želimo ljubega zdravja, veselja in vsega tistega kar si sama najbolj želi.

SONJA PEKLJAJ
vodja materialnega knjigovodstva
Sonjina delovna pot se je začela v naši DO, ko je bila v cvetu svoje mladosti, pred 32. leti. Vsa ta dolga leta je opravljala svoje delo v gospodarsko planski službi. Delala je na različnih delih in nalogah, najdalje pa kot vodja materialnega knjigovodstva.

Za njeno dolgoletno pripadnost DO in marljivo ter natančno opravljeno delo se ji zahvaljujemo in ji želimo še mnogo zdravih in srečnih dni v krogu najdražjih.

PAVEL PUNTAR
pripravljalec barvil in kemikalij
V našo DO je Pavel prišel že leta 1956. Vsa ta dolga leta se je njegovo delo odvijalo v oddelku barvarne skoraj vsa ta leta tudi v nočni izmeni. Pavle si je z leti pridobil strokovnega znanja in temu so sledila tudi napredovanja od barvarja do pripravjalca barvil.

Svoje delo je opravljal marljivo in prizadevno. Zato se mu ob odhodu v pokoj za vse vloženo delo zahvaljujemo in mu želimo veselih, zadovoljnih in srečnih dni z vsemi, ki jih ima rad.

MARIJA CIRAR
adjustirka v šivalnici

Dolga je delovna pot, da dosežeš polno delovno dobo. Marija se je zaposlila pri nas, ko je imela za seboj že več kot polovico delovne dobe. Delala je v oddelku šivalnice na različnih delih, najdlje pa kot adjustirka. Koliko je bilo v tem času prijetnih dni ali težkih ve le Marija sama.

Za vloženi trud se ji zahvaljujemo in želimo veselih in srečnih dni ter vsega tistega kar si sama želi.

KRISTINA KOSEC
prevzemalka materiala

Kristina je prišla v našo DO že v zreli življenjski dobi. Zaposlila se je v oddelku pripravljalnici kot raznašalka in prevzemalka materiala. Kristina je bila tiha, mirna in vedno pripravljena pomagati sodelavcem.

Ko odhaja v pokoj se ji zahvaljujemo za vse opravljeno delo in ji želimo mnogo zdravih in vedrih dni v nadaljnjem življenju.

HELENA HOČEVAR
popravljalica v šivalnici

V oddelku tkalnice se je Helena zaposlila pred 30 leti in dolgo let delala kot tkalka. Zaradi zdravstvenih težav je bila ocenjena za lažje delo popravljalke s polovičnim delovnim časom.

Kljub temu so se bolezenske težave stopnjevale tako, da je bila invalidsko upokojena.

Zahvaljujemo se ji za dolgoletno pripadnost DO in za vse vestno in natančno opravljeno delo. V nadaljnjem življenju ji želimo trdnega zdravja, zadovoljstva in veselja z vsemi, ki jih ima rada.

IVAN TEKAVEC
direktor TOZD-a C

Po preteku 30. let delovne dobe v naši DO se od Ivana poslovljamo.

Z delom je začel v vezilnem oddelku kot mojster. Tako kot si je z leti pridobil strokovnega znanja je tudi napredoval od mojstra do direktorja TOZD, ki ga je uspešno vodil polnih 12 let.

Narava dela je od Ivana zahtevala, da je bil prisoten vsepovsod

in je najbolj poznal vse vidne in nevidne koticke naše delovne organizacije.

Pogrešali ga bomo, vendar so rezultati njegovega dela vidni na vseh področjih, kjer je delal, saj je znal bogate izkušnje in znanje prenesti tudi na svoje sodelavce.

Ob slovesu mu želimo trdnega zdravja, dobrega počutja in osebne sreče.

SALIH AJDINOVIČ
kolekcionar

Salih je prišel v Slovenijo že leta 1947. V naši DO se je zaposlil leta 1958 v barvarni na delih in nalogah barvarja. To delo je opravljal dvanajst let.

Ko so se pri Salihu začele zdravstvene težave je bil predstavljen invalidski komisiji, ki ga je ocenila, da lahko opravlja lažje delo. Od tedaj je delal na različnih delih, vendar najdlje kot kolekcionar 2.

Ob odhodu v pokoj se mu zahvaljujemo za dolgoletno delo in mu želimo dobrega zdravja in zadovoljstva.

Marija TANKO

CENJENE SODELAVKE IN SODELAVCI

Ob odhodu v pokoj se prav iz srca zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za prelepo darilo, ki mu bo v drag spomin, na leta, ki smo jih preživeli skupaj. Prav tako se zahvaljujem sindikatu za darilo.

Obenem želim celotnemu kolektivu veliko poslovnih uspehov.

Frančiška KRANJC

DRAGE SODELAVKE IN SODELAVCI

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem ter sindikalni organizaciji za lepo darilo, ki mi bo drag spomin na leta, ki smo jih preživeli skupaj.

Delovnemu kolektivu želim veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja tudi v bodoče.

Marija POŽLEP

DRAGE SODELAVKE IN SODELAVCI

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za prelepo darilo, ki me bo spominjalo na leta, ki smo jih preživeli skupaj. Zahvaljujem se tudi za izrečene lepe besede in želje ob mojem slovesu.

Celotnemu kolektivu želim še v naprej veliko delovnih uspehov ter vsem skupaj tudi zdravja in osebne sreče.

HOČEVAR Helena

DRAGE SODELAVKE IN SODELAVCI!

Ko odhajam v pokoj se vam vsem iskreno zahvaljujem za dobro želje in za prelepo darilo, ki me bo spominjalo na leta, ki smo jih skupaj preživeli.

Vsem želim da bi še vnaprej uspešno poslovali.

OKORN Jože

DELO IN NALOGE GASILSKEGA DRUŠTVA V LETOŠNJEM LETU

Na občnem zboru smo si zadali načrt dela in sredstev, ki ga poizkušamo uresničiti.

Kot prioriteta akcija je bila pregled ročnih gasilnih aparatov. Ugotovljeno stanje ni tako ugodno, kot bi si želeli, saj je mnogim aparatom potekal atest za jeklenke. Te aparate bi rabili za vajo: »Preizkus gašenja z RGA«, ki se

predvideva v jesenskem času. Druga naloga je evidentiranje članov društva. Ta še poteka zato vabimo vse, da naj se nam pridružijo pri akcijah in delu v boju proti rdečemu petelinu. Zbirali smo tudi nove člane tekmovalnih ekip. Nekaj novih tekmovalk in tekmovalcev se je že priključilo. Tako smo v prenovljenih sestavah sodelovali na tekmovanju občinske gasilske zveze, ki je bilo v petek, 10. 6.

1988 pri osnovni šoli v Vodica. Lahko rečem, da smo dostojno zastopali barve Dekorativne. Uspeh je seveda odvisen od homogenosti ekipe, od vaje in delno tudi od sreče. Tako so bila letos srečna naša dekleta, saj so v svoji skupini zasedla prvo mesto, fantje pa peto. Za prizadevanje pa se zahvaljujem prav vsem. Bilo je sicer nekaj napak, ki jih na vajah ni bilo. Svoje je naredila nervoza in tre-

ma. Upam, da bo želja ekip tudi v prihodnje homogenost in zmaga.

Nekaj nalog moramo v prvi polovici še izvršiti. Imamo pa tudi željo po novi osebni opremi. Tako naj bi letos nabavili obleke za žensko desetino, če bo denar bi želeli tudi nove čelade in delovne pasove. Pri teh prizadevanjih pa nas lahko tudi kdaj podprete preko samoupravnih organov.

Stane ISTENIČ

ZANIMANJE ZA TEKMOVANJA UPADA

Občinski štab za civilno zaščito je na svoji seji razpravljal o kadrovski problematiki in usposobljenosti enot civilne zaščite in sprejel sklep, da se mora letošnjega preverjanja znanja ekip prve medicinske pomoči od vsake organizacije, ustanove, skupnosti v občini udeležiti najmanj

ena ekipa prve medicinske pomoči. Sprejetega sklepa občinskega štaba za civilno zaščito se je naša delovna organizacija po sklepu štaba civilne zaščite držala in sodelovala z eno ekipo.

Preverjanje znanja v nujenju prve pomoči se je udeležilo 26 ekip, kar je po številu delovnih or-

ganizacij in krajevnih skupnosti kot tudi organizacij Rdečega križa slaba udeležba. Ta podatek pa da slutiti, da za to vrsto preverjanja znanja ni več pravega zanimanja oziroma da je interes delovnih organizacij in krajevnih skupnosti pri usposabljanju pripadnikov civilne zaščite premajhen, čeprav je

civilna zaščita sestavni del slehernega obrambnega načrta.

Namen preverjanja znanja prve medicinske pomoči je preizkus znanja in usposobljenosti ekip za nudenje prve medicinske pomoči ponesrečenim ljudem ob vsakršni nesreči, hkrati pa tudi preverjanje celotnega dela na področju us-

posabljanja pripadnikov civilne zaščite prve medicinske pomoči pa organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih naše občine.

Praktične vaje, kot tudi triaža, ki so jih prikazali pripadniki civilne zaščite prve medicinske pomoči, kljub strogim predpisom ter ostrim (tudi preostrim) kriterijem ocenjevalcev pa so pokazale, da se znanje prve medicinske pomoči nenehno izpopolnjuje in da so pripadniki civilne zaščite usposobljeni za nudenje pomoči tudi takrat, kadar gre za življenje.

Preverjanje znanja v nudenju prve pomoči se je pričelo ob 8. uri. Vse ekipe so se v jasnem in toplem sobotnem jutru zbrale pred osnovno šolo Valentina Vodnika na Adamičevi 16.

Pokrovitelj letošnjega preverjanja znanja je vse nastopajoče pri srčno pozdravil. Na kratko je poudaril pomen in vlogo civilne zaščite tako doma kot v svetu, saj

položaj v svetu narekuje, da se mora tako organizacija kot usposobljanje pripadnikov civilne zaščite nenehno dopolnjevati. Eno te prve medicinske pomoči civilne zaščite morajo imeti sleherne organizacije in skupnosti kot tudi krajevne skupnosti.

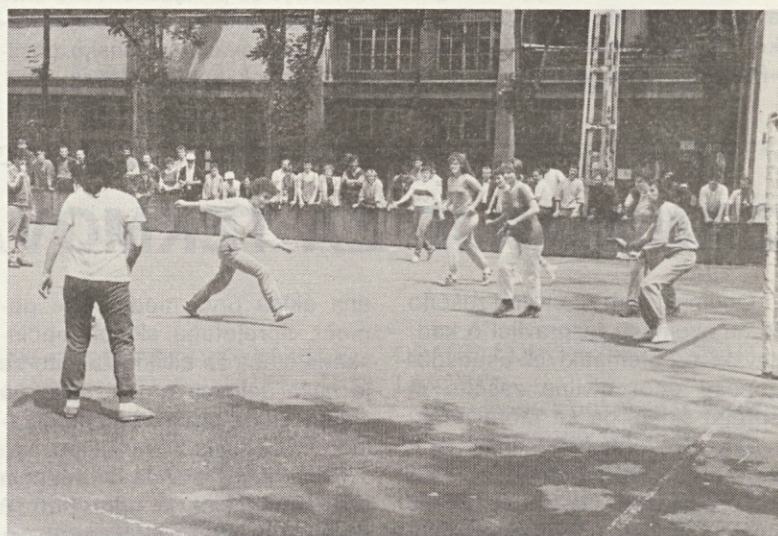
Predsednik osnovne organizacije Rdečega križa občine Ljubljana – Šiška tovariš Janez Kralj pa je vsem ekipam zaželel veliko uspeha in dobrih rezultatov. Cilj preverjanja znanja je v množičnosti, v prikazu znanja in spretnosti, ne pa zgolj v samih rezultatih točkovanja. Po končanem uvodnem delu se je pričelo tekmovanje po vrstnem redu oziroma po prijavi vodje ekip pri verifikacijski komisiji. Samo tekmovanje je potekalo v dveh delih. Najprej so vodje ekip morale opraviti triažo, to je ustno preverjanje znanja. Po tem pa so ekipe opravile še praktični del tekmovanja. Na obrazih nastopajočih članov

ekip je bilo opaziti tremo in nestrpnost, kajti nobeni ekipi ni vseeno, na katero mesto se bo uvrstila. Tekmovanje je potekalo v avli osnovne šole pred množico gledalcev in pripadnikov civilne zaščite. Po opravljeni triazi je ekipa prejela številko poškodbe, katero je simuliral učenec osnovne šole Valentina Vodnika. Vsaka ekipa je sestavljena iz treh pripadnikov civilne zaščite ter rezerve in je bila opremljena s trobico prve pomoči. Budno oko ocenjevalca je vsako pomanjkljivost in napako beležilo na ocenjevalni listi. Preverjanje znanja v nudenju prve medicinske pomoči se je udeležila ena ekipa iz naše delovne organizacije. Da bi se znanje v nudenju pomoči poškodovancem ter v samem sistemu preverjanja znanja oskrbe čim bolj utrdilo, je bilo potrebno pred samim tekmovanjem organizirati dodatno usposabljanje, katero je izvajala medicinska sestra tov. Majda Kokalj. Na tem

usposabljanju so si pripadniki CZ pridobili samozavest in osvežili znanje. To dodatno usposabljanje je tekmovalcem zelo pomagalo, saj pri tekmovanju ni bilo opaziti treme. Rezultat tega pa je bila tudi dobra uvrstitev. Samo tekmovanje je potekalo sorazmerno hitro, s tem pa je rasla tudi napetost tekmovalcev – pripadnikov CZ pred razglasitvijo rezultatov. Vsi tekmovalci so si želeli dobre uvrstitve, toda žal vsi ne morejo biti prvi. Po ognjeviti borbi je prvo mesto zasedla ekipa Celuloze iz Medvod. Naša ekipa pa si je priborila odlično tretje mesto. Poudariti je potrebno, da se bodo naše ekipe redno udeleževale omenjenega tekmovanja, saj je pristop članov do samega tekmovanja kot tudi do obdelave poškodbe pozitiven in resen, za kar zaslužijo pohvalo. Po končanem tekmovanju so prve tri ekipe prejele medalje, ostale ekipe pa pisna priznanja za udeležbo.

Anka KOČAR

TURNIR V MALEM NOGOMETU

V soboto, 28. maja 1988 smo na igrišču ILIRIJE organizirali že VI. tradicionalni turnir v malem nogometu med oddelki DEKORATIVNE. Kot vsako leto se je na turnir tudi letos prijavilo 8 ekip in sicer:

- tkalnica
- barvarna
- apretura
- šivalnica
- SGI
- DSSS
- Laško

Po predhodnem žrebu smo odigrali tekme v 1. kolu. V 2. kolu pa so igrali zmagovalci 1. kola.

Po predhodnem žrebu smo odigrali tekme v 1. kolu. V 2. kolu pa so igrali zmagovalci 1. kola.

V finale sta se prebili ekipi DSSS in Laško, do sedaj še vedno edina zmagovalca turnirja, saj je v petih letih, kolikokrat smo organizirali turnir, prvo mesto trikrat osvojila ekipa DSSS in dvakrat ekipa Laško.

Pred finalno tekmo so se odigrale tekme v tolažilni skupini oz. »REPASAŽU«, kjer so se borili od 3. do 6. mesta.

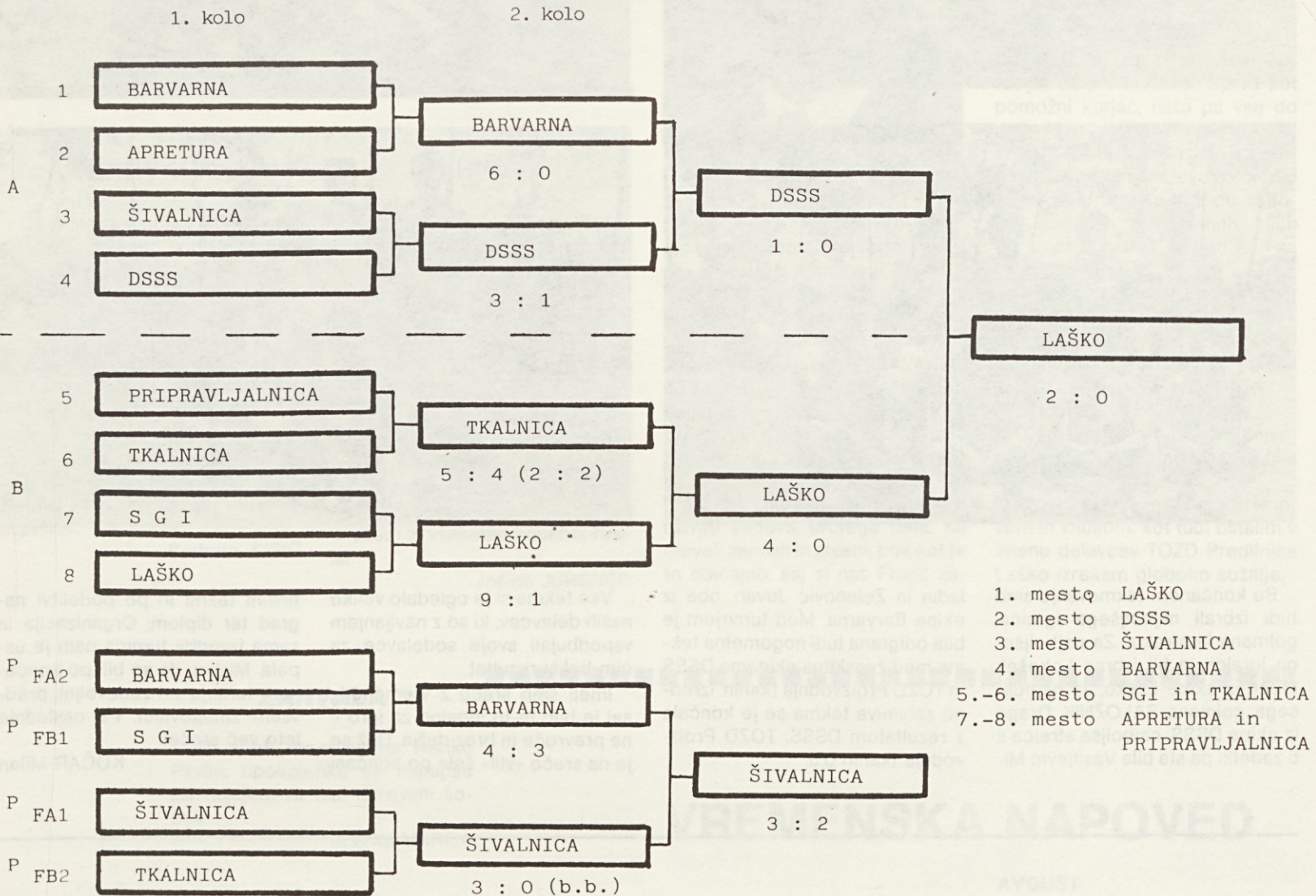
V finalni tekmi je zmagala ekipa iz Laškega, ki je tako že tretjič osvojila prvo mesto in s tem prehodni pokal. Po osvojenih prvih mestih na turniru se je tako ekipa Laško izenačila z ekipo DSSS.

Iz tabele je razviden sistem tekmovanja in vsi doseženi rezultati.

»REPASAŽU«, kjer so se borili od 3. do 6. mesta.

V finalni tekmi je zmagala ekipa iz Laškega, ki je tako že tretjič osvojila prvo mesto in s tem prehodni pokal. Po osvojenih prvih mestih na turniru se je tako ekipa Laško izenačila z ekipo DSSS.

Iz tabele je razviden sistem tekmovanja in vsi doseženi rezultati.

Po končanem tekmovanju smo tudi izbrali najboljšega igralca, golmana in strelca. Za najboljšega igralca je bil izbran Lokošek Miran iz ekipe Laško, za najboljšega golmana ZALOŽNIK Drago iz ekipe DSSS, najboljša strelca s 5 zadetki pa sta bila Vasiljevič Mi-

ladin in Zelenović Jovan, oba iz ekipe Barvarna. Med turnirjem je bila odigrana tudi nogometna tekma med ženskima ekipama DSSS in TOZD Proizvodnja tkanin. Izredno zanimiva tekma se je končala z rezultatom DSSS: TOZD Proizvodnja tkanin 0:5.

Vse tekme si je ogledalo veliko naših delavcev, ki so z navijanjem vspodbujali svoje sodelavce za čim boljši rezultat.

Imeli smo srečo z vremenom, saj je bilo le-to idealno za igro – ne prevroče in brez dežja. Dež se je na srečo »vlij« šele po končani

finalni tekmi in po podelitvi nagrad ter diplom. Organizacija in sama izvedba turnirja nam je uspela. Mislim, da so bili po končanem turnirju vsi zadovoljni, predvsem zmagovalci. Pa naslednje leto več sreče!

KOČAR Milan

KRONIKA

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

TOZD PROIZVODNJA TKANIN

Salihović Enisa
Alagič Osman
Krek Matevž
Babnik Blaž
Radivojevič Vladimir
Leben Bojan

DSSS

Tesner Breda
Nastran Nives
Mehič Hasnija

TOZD ENERGETIKA IN VZDRŽEVANJE

Koprivec Ivan

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI:

TOZD PROIZVODNJA TKANIN

Sabo Gordana
Čoralič Zuhdija
Kajmakovič Milan
Vrhovnik Drago
Kovačič Jože
Cedilnik Irena
Korošec Dragan

DSSS

Kucler Anica
Krnec Irena
Milošević Bernarda

ODŠLI V JNA

Kogovšek Janko

DELOVNI JUBILEJI:

35 let

Wimmer Vida
Jurkošek Ivan

30 let

Pušnik Ladislav
Ponikvar Alojzija
Štingelj Jožefa
Turšič Angelca
Vidmar Marija
Ajdinovič Salih
Krajnc Ana

25 let

Gorše Milan
Zorko Olga
Krek Ida
Srebot Marija

Bračko Terezija

10 let

Kočan Mevlida
Smlatič Mustafa
Rutar Silva
Muratović Rahim
Razboršek Stanislav

UPOKOJILI SO SE:

Milošević Stanija
Nadarevič Ramiz
Puntar Pavel
Mlakar Ana
Kupljenik Ana
Požlep Marija
Ovijač Zorka
Cirar Marija
Peklaj Sonja

Kosec Kristina
Tekavec Ivan
Ajdinovič Salih
Hočevar Helena

TOZD LAŠKO

Siljan Dušan
Korber Kristijana

POROKE:

Bezgovšek Margareta por. Planko
Pejkovič Marta por. Arnik
Kovačevič Samira por. Rakovič

ROJSTVA:

Tonin Mateja, hči

Jamnik Marija, sin
Domazet Seka, sin
Legnar Anica, sin
Šalja Fazlji, sin
Karič-Plot Nadica, hči
Bedenčič Ana, sin
Brečko Antonija, sin
Hrastnik Cvetka, sin
Hrastnik Janez, sin
Drolec Zdenka, sin
Aškerc Terezija, hči

SMRTI:

Rajh Franc

UMRL JE RAJH FRANC

16. 11. 1927 – 29. 5. 1988

pustil star 61 let, torej tik preden si se želel upokojiti.

Po treh tvojih predhodnih zaposlitvah, si se leta 1962 zaposlil v naši tovarni. V tovarni, kateri si ostal zvest do konca svojega življenja kljub njenim večkratnim težavam. Sprva si hodil na delo iz Brez, kjer si bil tudi rojen. Leta 1967 pa si se skupaj z družino preselil na Strmco.

V naši tovarni si vseskozi opravljal delo v kurilnici. Sprva kot pomožni kurjač, nato pa vse do danes kot kurjač oziroma strojnik kotla. Bil si priden, vesten in pošten človek, kateremu ni bilo težko priti na delo tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih, kljub temu, da si moral skrbeti tudi za kmetijo.

Kot si bil priden in vesten delavec, tak si bil tudi kot oče dober, saj si vseh svojih 6 otrok lepo vzgojil. Večina izmed njih je bila zaposlena tudi v tvoji oziroma naši tovarni.

Dragi Franc – v tvojem zadnjem počivališču, ti želimo, da bi ti bila lahka slovenska zemlja.

Tvoji družini, ženi, hčeram, sinovom in vnukom, kot tudi ostalim v imenu delavcev TOZD Predilnica Laško izrekam globoko sožalje.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem tkalnice in obratne pisarne za lepo dragoceno darilo, ki mi bo v lep trajen spomin.

Še posebno se zahvaljujem vodilnim delavcem za pristrčno slovo in izražene dobre želje v mojem nadaljnjem življenju. Vsem skupaj in vsakemu posebej najlepša hvala.

Želim vsem mnogo osebnega zadovoljstva, sreče in delovnih uspehov.

Barbara JUSIČ

ZAHVALA

Ko se je izteklo življenje našega dobrega očeta nam je bila draga vsaka tolažilna beseda.

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujem vsem za izrečeno sožalje, predvsem hvala mojim ožjim sodelavkam za pozornost v težkih trenutkih.

Hvala tudi tov. obratovodju ter celotni delovni organizaciji za pismeno sožalje. Sindikalni organizaciji pa hvala za denar namenjen za venec.

Vsem in vsakemu posebej hvala!

Jožica JURENEC

Zakaj! Zakaj je človeško življenje tako povezano z usodo. Z usodo, katera je tebi dragi Franc v nedeljo postregla po življenju. Novici, ki nas je v ponedeljek jutraj vse tako neprijetno presenetila, kar nismo mogli verjeti. Verjeti, da se je tvoja življenjska pot tako naglo in nesrečno končala.

Res je, da je smrt neizbežno zlo, ki čaka vse nas, vendar pa če se prekine življenje nekemu, kateri bi že tako kmalu kot ti, začel uživati sadove svojega dela, se človek zamisli in zresni, bolj kot je to običajno, saj si nas Franc za-

ZAHVALA

Ob smrti moje mame Ivanke Pavlin, upokojenke se najlepše zahvaljujem za lepi darovani šopek.

hčerka MARIJA

VREMENSKA NAPOVED**AVGUST**

Ta mesec se običajno izkaže z izdatnimi padavinami in veliko sonca. Letos bo zaradi obilice padavin v juniju in juliju, po vsej verjetnosti bolj suh in sončen. Tako lahko pričakujemo mirno sončno vreme od 3. do 13. avgusta z naglo prekinitvijo nevihtnega vremena, ki bo hitro prešlo naše kraje in trajalo kvečjem 2 dni pred mlado luno, to je 12. in dva dni zatem. S 17. avgustom računamo lahko z lepim sončnimi dnevi vse do 27. ko bo ob polni luni nastopila oblačnost z ohladitvami. S tem pa bo tudi konec poletne sezone. Začutili se bodo že prvi znaki jeseni. Vsako leto vse bolj opazamo, da ni več izrazitih štirih letnih časov, ampak samo dva letna časa razpotegnjena preko vsega leta.

Anton JESSE

JULIJ

Na kratko povedano bo ta mesec imel podobno vreme kot v juniju, le da bo vezano na zelo nagle spremembe, ki bodo imele v gorskih ali višjih legah hude posledice in poplave v dolinah.

Prve dneve tega meseca se bosta menjavalo sončno in nevihtno vreme. Šele okrog 17. se vreme stabilizira. Nastopilo bo toplo vreme, ki pa bo zelo soparno zaradi atlantskega vlažnega zračnega vala, ki bo kulminiral okrog 9. julija ter se razširil od Atlantika čez vso Evropo in dosegel vzhodne predele okrog 12. ter povzročil hude nevihte.

Po 13. se bo vreme pričelo umirjati toda šele po 17. lahko računamo na bolj stabilno vremensko stanje.

Izdaja v 1500 izvodih DO Dekoratívna, n.sol.o., Ljubljana, Celovška 280, tel. 574-316 – Uredniški odbor: Slavko Rus, Dušan Vidmar, Jaka Novak, Marko Erbežnik, Jože Hrastnik, Rada Jambor, Polona Vrtačnik, Alojz Koncilja, Barbara Tekavec-Benedičič – odgovorna urednica.

Tiska: Srednja šola tiska in papirja, Ljubljana, Pokopališka 33. Po zakonu o javnem obveščanju (Ur. list SRS, št. 121/72) je glasilo oproščeno davka na promet.

NASVETI

Otrokom je dolgčas

Na dolgi vožnji se otroci kaj hitro začnejo dolgočasiti in so ponavadi sitni in nagajivi. Pomirite jih tako, da jim predlagate kakšno igrico. Na primer:

1. Štetje avtomobilov. Če imate s seboj dva otroka, naj eden šteje oziroma registrira (zapisuje) lihe številke na registrskih tablicah avtomobilov (samo zadnje številke), drugi pa sode številke. Zmagovalec je tisti, ki bo imel na cilju več zapisanih registrskih števil.
2. Igrica poznavanja avtomobilskih znamk.
3. Odkrivanje mest, ki se skrivajo za črkovno označbo na registrskih tablicah avtomobilov.

Avtokarte in vodniki

Če avtokarte in druge vodnike uredite po abecedi ter zložite v prazen ovitek LP gramofonske plošče, boste te pripomočke vedno imeli urejene in pri roki.

Pranje avtomobila

Avtomobil je treba še oprati in temeljito očistiti njegovo notranjost.

– Za varno vožnjo so pomembna tudi čista okna in žarometi, zlasti pri nočni vožnji. Zato pri pranju oken in drugih steklenih površin dodajte vodi malo alkohola. Tako boste temeljiteje oprali okna in s šip lažje odstranili mastne madeže.

– Pri pranju se zmocijo tudi zavorne obloge (da se ne boste zaleteli v garažna vrata!), zato na ravni cesti večkrat pritisnite na zavorni pedal, da se obloge posušijo.

– Če se odpravljate na daljšo pot v zimskem času, vam bo težave povzročal led na šipah avtomobila.

Ali ste vedeli, da surov krompir pomaga pri odstranjevanju ledu z avtomobilskih stekel? Surov krompir prerežite na polovico in z njim zdrgnite zaledenelo šipo. Če je led debelejši, je pri tem treba več truda.

– Če sami perete avto, ga morate po pranju dobro zbrisati, ker kapljice vode uničujejo lak. Zato po pranju vse lakirane dele obrišite z vato ali z mehko krpo, namočeno v kisu, potem jih še večkrat obrišite z vlažno krpo in navadno vodo. Tako bo lak vašega avtomobila bolj odporen proti vodi.

Otroci brez staršev na počitnicah

Če vaš otrok prvič odhaja s šolo ali z vrtcem na počitnice na

morje ali v gore, se prav gotovo bojite, da bo izgubil svoje stvari. Svetujemo vam, da vsak kos oblačila, perila in druge stvari posebej označite, zaznamujete. Kose oblačil lahko zaznamujete z inicialkami ali našijete nanje trakove z otrokovim imenom in priimkom ali pa kakšen lik iz risank, ki ga ima vaš otrok posebno rad.

Tudi starejšim je lahko med vožnjo slabo

Peteršilj

Če vam je slabo in ne prenašate dolge vožnje (avto, avtobus, ladja), med potjo grizljajte peteršilj.

Čokolada

Pred odhodom na pot zaužijte čokolado. Ta nasvet velja tako za mlade kot za starejše.

Slano pecivo

Med vožnjo grizljajte slane palčke, krekerje ali piškote, ki ne smejo biti sladki pa tudi mastni ne. Sladko pecivo pri slabosti med vožnjo ni priporočljivo.

Olive

Radi imate olive, ampak jih ne morete jesti, ker vam je slabo na vožnji z avtomobilom, avtobusom ali ladjo. Svetujemo vam, da se olivam ne odpoveste, vendar jih morate posoliti in jesti slane; tako vam ne bo slabo.

Priprava avtomobila

Preden odpotujete, avtomobil bolj podrobneje pregledajte. Predvsem:

– pregledajte gume, napolnite jih po navodilih tovarne, ker s pravilno napolnjenimi gumami privarčujete nekaj dragega bencina;

– pregledajte hladilni sistem; ali morda pušča, ali pravilno deluje termostat, po potrebi dolijte hladilno tekočino; ne bo odveč, če vzamete liter hladilne tekočine s seboj,

– prekontrolirajte nivo olja v motorju, tesnila, olje po potrebi dolijte; pri starejših motorjih je treba pogosto dolivati olje – imejte s seboj rezervno;

– prekontrolirajte zavorno tekočino in jo po potrebi dolijte;

– pregledajte akumulator in po potrebi dolijte destilirano vodo;

– tlak v gumah merite le, ko so te hladne; če ga že morate meriti, ko so gume še segrete, povišajte tlak za 1–2 bara; ne pozabite na rezervno kolo, tudi to mora biti brezhibno;

– ne pozabite dvigala in ključa za snemanje koles.

Če ugotovite večje napake na motorju vozila, pa jim niste kos, odpeljite avto k mehaniku, kljub temu da boste morali zaradi tega odhod preložiti; varnost mora vendar biti na prvem mestu. Nikakor se ne odpravljajte na daljšo pot z vozilom, ki ni brezhibno;

– prekontrolirajte (to lahko storite sami) svetila: luči, smerne kazalce, stop luči, vzvratne luči idr.;

– na pozabite varnostnega trikotnika, škatle za prvo pomoč in najnujnejših rezervnih delov, baterijske svetilke, prav bo prišlo pregrinjalo za potnike kot tudi za avtomobil, če bo na soncu, v primeru toče ipd.

Da boste lažje prenašali vročino

Nanizali vam bomo nekaj nasvetov, da boste lažje prenašali vročino:

– S tuširanjem z mrzlo vodo se ne boste osvežili, osvežite se s tuširanjem s toplo vodo.

– Ne pijte mrzle pijače, ampak le ohlajene.

– Oblačite se lahno, brez ovir (brez kravate, steznikov, ozkih oblek) široko in zračno.

– Ne uživajte alkohola pred sončnim zahodom.

– Jejite lahko hrano, več zelenjave in sadja.

– Z izjemo ledvičnih bolnikov jedi lahko malo bolj solite, ker morate s potenjem izgubljeno sol nadomeščati.

– Spijte približno dva litra tekočine na dan.

– Če boste začutili vrtoglavico, če se vam megli pred očmi, obiščite svojega zdravnika.

– Izogibajte se večjih telesnih naporov v veliki vročini, ker so nekatere vitalne funkcije organizma takrat nekoliko »zaspane«.

– Ne vztrajajte predolgo na vročem soncu, raje poiščite senco.

Priprava prtljage

Pri zlaganju stvari, ki jih boste vzeli s seboj na potovanje ali počitnice, je treba upoštevati nekaj navodil in koristnih nasvetov:

– da v kovček zložite čimveč stvari;

– da se garderoba čimmanj zmečka;

– da lahko kovček brez sile zaprete.

Kako boste to dosegli

– Težje stvari je treba zlagati ob straneh in na dno kovčka. To so: obutev, vrečka s kozmetičnimi preparati, fen za sušenje las.

– Čevlje zapakirajte v vrečke, narejene iz blaga, za to lahko uporabite vrečke pralnega praška, lahko jih naredite tudi sami; nikakor pa ne zavijte čevljev v polivinilne vrečice, ker bodo zadrževale vlago, ta pa uničuje usnje.

– Med težje predmete na dnu kovčka zložite perilo, brisače in pižame.

– Lepo zložene srajce, majice, bluze in drugo zvijte in zavijte v kopalne brisače. Hlače prav tako lepo zložite in zvijte ter jih zložite kot drugi sloj nad prej zapakirane stvari.

– Prav na vrhu zložite težje oblačilne predmete: jopice, suknjiče, krila, obleke in drugo. Toda ta oblačila morajo biti bolj na široko razprostrta.

Pri tem morate paziti, da ne »prenapolnite« kovčka, ker se bodo obleke kljub pazljivemu zlaganju zmečkale.

In čisto na koncu, preden zapustite stanovanje, ugasite vse luči in dobro zaklenite predsobna in vhodna vrata. Ključ pustite sosedu ali zaupnemu prijatelju, ki stanuje v bližini, da bo občasno kontroliral stanovanje in pregledoval delovanje zamrzovalne skrinje ipd. Drugi ključ vzemite s seboj in ga shranite na varnem mestu (nikakor pa ne v avtomobilu), da ga ne boste na koncu zaman iskali.

Vsem članom kolektiva želimo, da bi prijetno preživeli dopust, da bi se dobro odpočili in nabrali novih moči za jesen in zimo in za nove delovne napore ter prizadevanja na delovnem mestu.

